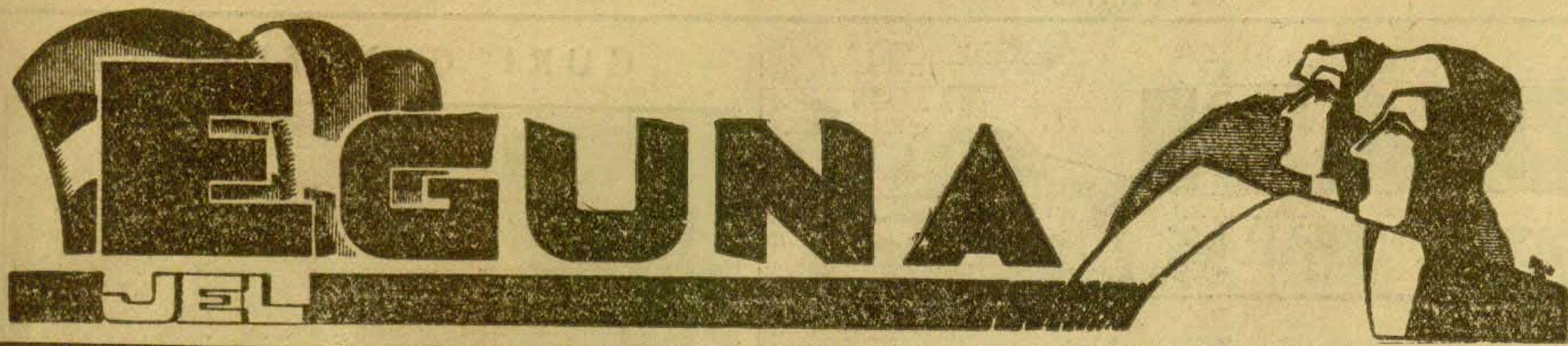

Zeure abefi - elia maite
ezpa-dozu, zeure abefia
bez, eztozu maite.

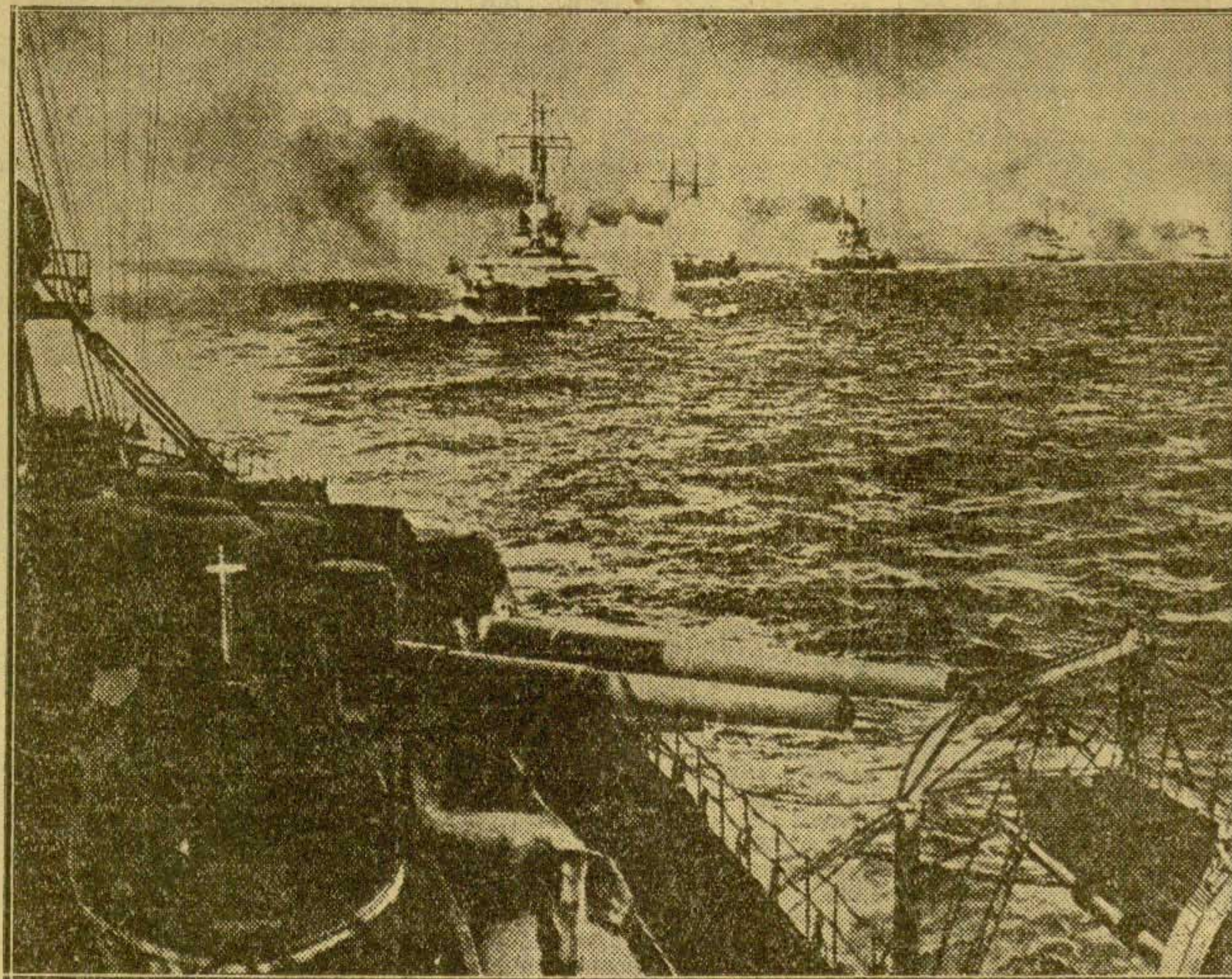
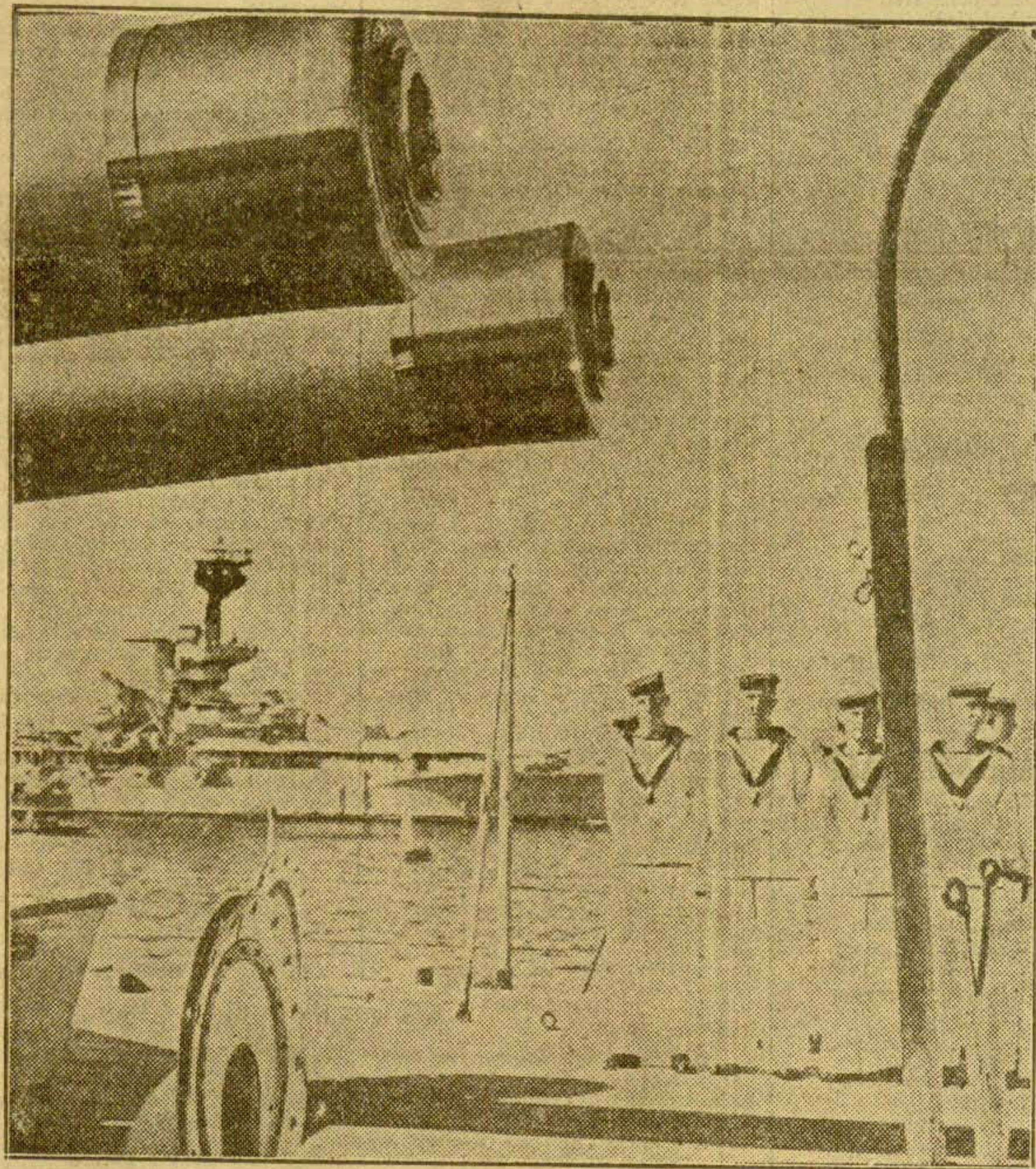
Lgo. urtia || 63'gn. zenbakija || Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. || Bilbo'n 1937'gn. epaila 14'gna. Igandea || 15 eunen

IORDUA ZANI

Gure itxasoan eta espanar
itxasoetan onezkero guda
ontziak batetik bestera
ibilliko dira kontrola egiten

Ingelesak izango dira gure
itxasoa zainduko dabena

Douer, Cherburgo, Lisboa,
Gibraltar, Marsella eta
Madera'ko portuetan egingo
dira ikusketak.

ASTEKO GORA-BERAK

Europar estaduak urduri.-Ame-
rika'ak bake - billa. - Kontrola.
Italia'k bere asmoak aurera.

(Askok eskatu daukue as-
teko laburpen bat egiteko
igandetan. Guk, irakurleien
onex, poz'pozik egingo dogu
igandero laburpen au.)
Francia'ko Gobernuak diru eskuratzeko
laburpen bat egiteko igandetan.
Doistafak eta Ip'zane'k'ak alkai-
naka jardun dabe, New York'eko alkai-
ak Hitler'en kontra itigafizko zerbait
esan ebala-ta.
Francia'ko auziak bizirik dirau oindifio.
Ab'sinitafak euren azkatasuna eztabe gal-
duzai emon.
Belgika'k rexistak zapafadaka diarduen

bitartean, nazitaf alemanak, Austria'n,
Hungria'n eta Txekoslovakia'n azpitik zi-
balkundea egiten ari dira, Austria'k efiak
gora-goraka ezetsi ditu, baña.
Europar estaduak, urduri, armak eta
gudontziak geitu nayan dabiliz; eta bestal-
de, itunben batiaren bat egitea mundik lor-
tuko, alkai lagundu eta bakea zainzuko.
Leng'el edo "materias primas" batzafetan,
paxista ordezkariak ez dira izan.
Koloni auziaz, bafiketa ugari ibili da-
be, baña asmo garbirik ez dan iflorik azal-
du.
Txekoslovakia'n eta Polonia'n "mino-
ria" aleman diralakokak auzetik darabile-
zala-ta, Alemania'k, bere fufaldean dago-

zan erbestetaren ondasunai nai dauanean
oratu eskubide osoa dau laterfi bafuko mi-
nistroak egokien deritxona egiteko.
Italia'k bere asmoak aurera daroiz.
Mussolini Africa alderantz joan da Libia'
ra, bere menpeko estaduak an eta emen
dituan indafak mundu osoari erakutsi na-
yeen. Arabiatan adizkide egin nairik eta
Espana'ko gefara italiar gudari-talde ge-
yago bialduar, Meditefaneo'ko nausi izan
gura dau, antza.
Inglaterra'n, Gobernu'buruak bere lekua
utziko dauala zabal da, eta areen ordeko
Chamberlain azkafa izango ete dan.
Gudatez dan erialdetako itxasoetan, pa-
xistak gudontziak eta egasakinez, aspaldiko

Arduratu diran eriak indarik, lo-
terik, begiramenik eta zintzota-
sunik izango ete dabe ziatz eta
zuzen euren lana beteteko?

Kontrol ordua eldu dal
Ordua zan ezta?
Zortzi ila bete daroaguz guda itzal eta gordin onetan.
Eta erbestetar efiak zarata, gataxi eta apar ugari erabili afen ardura
gizti eta zal'hasun gitzilago artu eta izan dabe guda, au amaitzeko.
Ez gudan gabiltzan efi bitxokaitik. Ez Espana eta Euzkadi'n bertakoen
artean dabilan na'iz, eta zarateagaitik. Ez!
Erbestetar efiak argi, argi eta lotsa barik sartu dira guda onetan.
"Esanak edef, egiak lander" esan dalekugu gaur. Edo beste au: "Esana
bat eta egiña bi..."
Italia eta Alemaniar' begira nok ukatu esanak bete diranik?
Ala ta be aspikeri eta kolpekeri ugari erabili dabe efi bi on'lik, Portu-
gal lagun dabela.
Besteak itsuak diraite uste ete da be?
Oraingo kontrola egi'ra, makutu ba'dira be ogetamafika eskutik daben
itxaropenez makurtu dira. Ezin ukatu.
Zegaitik, bestela, oraintu arerio ziranak egun batetik bestera bigundu?
Baña euren jokaera au edo beste izan, kontrola aza dala adierazi bear.
Pozik ez dogu agertzen, ezta kontrol ofetan itxaropenik jafi.
Begirakunez, leskez eta ardura barik, arduratu diran eriak zer egiango
ete daben bafiratu eta itxaron dabilin.
Eta pozituko gilaite kontrol ori paxistak esan-mot'a ezpa'litiz.

TARTEKA - MARTEK

Kontrol autuak.-Itxas saintzale buruak.
Ez dautse ordaintzen.-Nazitafak langi-
lien bildur.-Paxistak lefak egin Pozo-
blanco ingurutan.

EGIA ESAN, LARI-GAGOZ
Madrid.-"Laregi ez daigun itxaron
—difo "Castilla Libre" izparingiak—.
Alemandaf eta Italiar gudosteakin
buruka gogofak egin beara izango do-
gu, Mexiko lagun dogu ta judi guztiko
langileak, be, pozik ikusten gaituz ta
lagunkide doguz, baiña euron Zuzenda-
riak esaten dautsena dagie ta galbi-
detik duaz.
Gaur garilaren 19'gn. eta Zemendia'
ren 7'gn. balzen lefi gagoz ta guztiko
alegihak egin beara dogu areriuok
menperatzeko."
KONTROL - AUTUAK, ITXAS-ZAIN-
TZAILE BURUAK
Londres.-"The Times",ek kontroloi
asteko gauza guztiak gertu dagozala
difo. Agintariak adiarazo ez dabena-
ren, itxas-kontrol-zuzendari nagusia
Paises Bajos'ko Oliver almirantea dala
jakin izan da.

Frantzia'ko zaintzaitien buru Lune
koronela izango da. Kontrola-astak
sortu dalekzan espal ta autu bafiak
astertzeko asmoz astelenez Londres'
aratuko dira, kontrolako zaintzale diran
gudontzi-taldearen buru diran Van
Dulms almirantea, Oliver eta Lune ko-
ronela.
EZ DAUTSE ORDAINTZEN
Madrid.-Espe artu eben Italiar sar-
kentu batek gudariel ogeina laurleko
ta sarkentuak euna eskini eutsela bai-
ña oindifio semalkorik ez ebela jaso
adierazo eban.
NAZITAFAR LANGILEEN BILDUR
Moscu.-Langilekoalean oia-jaube-
ekin euri yagokuezan arazuak aster-
ezek, dabezan langile batzak, len su-
keratuta dagozanak jaraitu dagiela
agindu dabe "nazitar" Agintariak. Igaz
be, ez ziran aukeratu langile batzuk,
Reichstag'ko auteskundeak alkitulu
artuta.
Langileen artean auteskunderik ez
dabe nai egin paxistak, langileak euron
olmpian biz izaten gogaituta dagoza-
na ba'dakie ta.
PAXISTOK LERAK EGITEN POZO-
BLANCO INGURUAN
Andujar.-Pozoblancos' paxistok asi
eban gud-ekialdia bizien-bizienan
dogu. Erkaldaen adoreak eta kemenak
eutsi egin izan dautse paxisten ero-
aso. Miñeral-toki aberatsak dagoz of
eta orelik eurendu najez gartsu jotan
dabe paxistok.
Erkaldaen ba-dakie zeifen bafan-
tziatsuaq diran inguru orelik eta egin
alak egiten dabe. Ez dabe auferarik
agingo paxista zitak baiña

Asi ei da Kontrola

Eun ingalandar ontz
Zaindu litezke bastefok

Londres.-Kontrola! Ofatio ere nai
dira zerbattetan. Portugal ta Espana
eta Euzkadi arteko muga zaintzeart
ekin diote ingalandar gudontziak. Eun
gudontzi! Zaindu lit'zke, nai irateko-
tan beintizat, bastefok.

Inglaterra'ko enbajadoriaren esanak
egongo el dira bati gudontziok.

Besteak beste eskubid, dute ingalan-
dar gudontziok ere. Akatzik somatz ta
dutenan, agintariak jakin - erazotzeko
ba-dute eskubidea.

Eskubidea, bafio ez badute... Buzilko
degu.

Asi ei da kontrola!

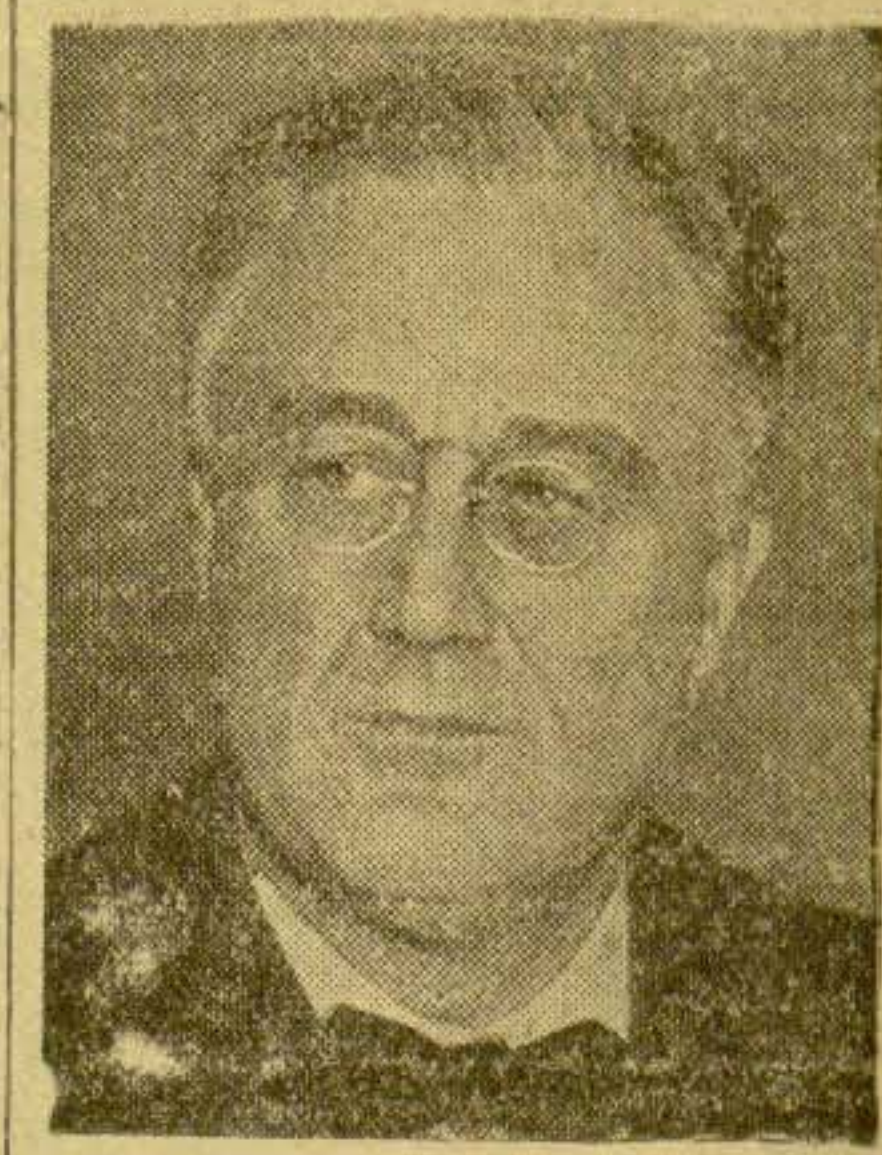
"Gu Euzkadi'rentzat eta Euz-
kadi Jaungoikua'rentzat" idil.
du baka esan oi - eban Arana
Esnera au abuan, goguan eta
bijotzian euki bial dogu, beti
ta beti.

ROOSEVELT'EN ASMUAK

EUROPA'REN BAKEA Ameriketa'tik?

Fuopafak itxaropen
zindoz

Asarrerik ez

Oraintu emon g'ndun izparak indaf
geyago artu dau egundotan. Roosevelt
amerikaf lendakari alpatuak europaf
efiei d'ei egingo ete dautsen zufumu-
ria geroago zabalago dabil. Eta agin-
tari artean asararik sortu barik, itxa-
ropena sartu dabela dirudi. Europaf
bakearen ofafarik, Amerika'tik emongo
ete ditae?

HITLER'EN "ZERUAN"

Alemania langile,
Alemania zoriontsu,
baiña, 1.600.000 lan-
gabeko daude
Alemania'n

Alemania sudi, Alemania eder, Al-
mania, langile, Alemania zoriontsu, Ba-
dana dago Alemania'n, antxe dago ze-
rua ere. Itxurak badira bafipen! Zen-
bat langabeko dauten Alemania'n, ar-
gitaratu du Berlin'go Gobernu'k
"Agintaritzaren Egun roka'n. Zeru-
edera! Alemania'n, 16.000.000 Langi-
bako dande.

Paxistafok bai langilea malte! Eta
ori da paxistafok Euzkadi'n egin nai
dugutena? Ori da dakarkiduten "ze-
rua"? Goazen lenbailen "inperu"!

Elbar

"BOTARNE" EUZKEL IDAZLIA
REN IL IZPARA. — Elbarfak oso
fun gera geure zortizariak, ba guda
madarikatu onek alibat gaste dala-
mazkigu azoi onetuek.

Lengunian azaltzen genduan Etxe-
marfak'at'ar jon eta Galastegit'ar Efo-
meri gaste bulartsu bi aben eriotza eta
era orain bat-batian dateriduta beste
izun beltz au, gure "Mitxel" il zalki-
gula Legutino'ko mugan edo "fren-
tlan".

Mitxelena'at'ar jon nok azautu ez ei-
bartafon artian? Gaste kementsua,
kistaf zintza Dibu' ko irakasia, an-
tizari trebia, eta mendigoizale jato-
za, ihun jatorik baldin bazan.

[Mut] jator' eta euzkotaf zintzak
bere bizien befi Goiko Jaunari eman
dio!

Aberia'k seme jat' bat eta elbar-
fak' baretako abertzale eta euzkel-
izale bat galdu degu, bai maitea ain
lagun kutuna.

Ezin ezango degu ezez aztu beraren
atsuna eta laguntasuna, ba ezer mar-
goztu biazan gihanjan beraren leya
et jakintasuna gogo osoz ezartzen
ebana zan biakizun guztietan.

Ain zuen maiteasun aundia eze aba-
faren, lenengo Loyola'ko kuartere-
jun zan berf' govoz "voluntario" eta
azpi labete onetan, au da guda sor-
tuzan "ero beti geru urkitzen zan,
bere aberia aldezen.

Gipuzkoan'ko lufalde maitea faxista
mitak zikitzen asi ziranetik asi ta
orain arte, beraren eriozako oru-
ar, amalka izendi ta naigabe eramanak
azandituk "Mitxel" baña ez alpefikua,
ba ire odol gotiak beste euzkotafon
adola bezala, lufa bustituta laga ba-
yok, atzenlan ainbeste naigabe eta "sa-
erifioje," n ordaez aberia azkatua izan-
go dok.

Ire il onaze, ire gorputza il afen, oi-
domen guziak lanpetzen zuan asmo-
ez dok il, eta orain Donokira alken
ezker, lagundu egizuk geure gogua
eramanen atzenarano au dok Euzkadi-
ren izatia azkatsi ta ikusi arte, jaguf
ba "Botarne" zintza gero arte!

ARATE

Mañari

ELIZKIZUNAK.—Haren lenengo ba-
rikuan Josu'ren Bijotz gozoaren an-
tazako elizkizuna egin zan, Zortizari-
ko, mizan, umien Jaunafzia ospatu
zan; eta bertan, txanburu jaunak,
beste barikuetan lez itzalditxu samu-
fa egin eban; Jaungoikuarentzako es-
kef-onakua txatitzaz itz' gin, ban.
Gayaren onuratsua. Itz' gin edafak
egokiro esun euskuzan.

Egun ofetan, bederatzi-barikuak eg-
ten diharduenak, seikafen barikus be-
tutu eban; Aintza Bijotz Deuna'ri
Joseba Deuna'ren bederatziufena
erubaztenian asi zan, eta iluntziatzen
egiten da.

JUAN-ETORRIAK. — Otxandijo'tik
etozan Biter'at Julien aberfide zina-
tza.

—Bizkaf'at' Sabin eta Elizabete
neba-afeba begikuak, astartian emen
egon ziran.

—Elizagite'at' jon Peli gizona be,
Durango'tik etofita lengo domekan
emen ikusi gendun; amafetako mezan
egon zan. Ofatik aux- gizonau, bere
efijagaz, edo obeto esateko berak esa-
ton daben lez "lapuf-zuluagaz" beingo
beingoan eztoz astuten.

OBERTANTZA.—Uriarte'at' Perderi-
ka "Kapana-erdikoa" basetxeke etx-
guna, bere gexoaan oberantza eginda
aurkitzen da Berau, oingotik "apar-
tauko" dala diñue. Postuten gara.

AGURTU.—Egubienan agurtu gen-
dun Azkunaga'at' Bingen "Kirikino"
gudaloroko tenientia.

GURE GUDARIAK. — Mendizabai-
d'at' Andoni "Kirikino" gudaloroko gu-
dari erimila ta ikabaltze'at' Kerman
"Santxo Eztegi" gudasteko gudari
bizkora, euren gurasuak ikertuten eto-
fifa, aste onetan emen egon dira. Eta
eurek beti lez, mutil erimilak agertu
dila.

Nun edo nun, asko onen bat bay-u-
kiek.

EGURALDIJA.—Edufak beingo ba-
ten ayenatu dira. Ta orain, euri ta
abar be eguraldi epela daukegu; uda-
bafi ontzekua, Udabariantza guaz
juan ba ta.

TXANTELETTA.—Otura onari jafa-
tuaz, txanteletia, lengo igandez asi zan.

Aurten, gure abadiok txantelok samuf
darabiez; "konprimentu" andi barik
emoten da-bez... Olan dala... baña,
Sarobe'at' Pausta ta Belakorut'at' Ju-
li mutilak, ofetan juan diranian, estu-
txu artu el dabez; itz' gink gatzekak
"gin el-dautsoez ta... Mutilok bafia
laf...! Ene...! Baña tira, zelango, edo
alango erantzunak eginda gero, txan-
telak eskubetaraku ebezanian trankil
eta pa-karaz geratu i-ziran.

Ba... mutilak txantel barik pase-
takua be ezatuz ta...

"OGOSHOPE, RI... Esku... neutsozu-
zan berisug bialdu daustazualako,
eskefik-asko "Ogofope" zintza. Ber-
tsuok, politak diral'...a, em'ko ema-
kume batzuk ikasi, egin gura dabez-ta.

MAÑARIKO.

Elorrio'n

GUDARI. — ETXIA'REN ASKUNDEA,
AGIRE JAUNA, BE, IZAN ZAN AS-
KUNDE ORETAN

Arañegun gozez izan genduan jai
polit-polit bat. Elorrio'n Gudari Etxia-
ren askunde izan zan. Ospe, be, ospe
aundiz egin zan jaiol.

Urteko ofetan gudariak atseden-bila
datozanean, bizi-toki izan dalkiuen egin
dabe Gudari-Etxe ori.

Kanpotik edaf yakun etxeoi, baruz
ikusgari yaku. Idaztegia badau, pe-
lotatokia, be, bai jolaserako gura-afia
asmo didarokezuz. Ba-dabe of gure gu-
dariak nun astia emon ete nun jolatu.

Efkaldaf gudalorotako gudari guz-
tiak jo dalkes etxe ofetara.

Askundeoi gozko amalketan izan-
go zala iragari eben bafia amabial-
afte ez zan izan.

Amabi jaunren gitxiguetan eldu zan
Agite'at' Joseba Andoni jaunna bere
idazkari berezi Basaldua jaunna lagun
ebela.

Guda-oni ofetako koroneiak Arri-
bas, Lafuente, Pozas ta beste gudari-
agintari batzuk urten eutsen Agite
jaunari.

Zabalbide gudaloroko Eresbatzak
lendakariot eldu zanean Ereserfia jo
eutsen ta gudalor ofetako gudaltzail
batek gudari-srauz agurtu eben, izki-
ouak eskuetan ebeza.

Gudari-Agintariok lagun artuta Gu-
da-Ordezkaritz'at' Juan zan lendakari

jauna ta Amilibia jaunak egin eutsen
ondo etofia.

Ofen ondoren Gudari-Agintari, izpar-
fari ta Agire jaunna ofek Gudari-Etxe-
ra jo eben. Etxe barua ikusi eben. Ego-
ki etsi eben.

Gudari batzuk pejetatokian pelota
"jokaldi bat egin eben.

Guda-oiñeko Guda-Ordezkariek lunch
bat eskidji eutsen ikuskari guztioi.

Azken'iz Zabalbide gudaloroko Gu-
daltzail batek ibili bat egin eben ikus-
karion auzan. Oiantxe amaitu zan
jaiol.

Txaloa ta goraka artu eben gure
lendakari jaunna alde guztietan batz-
be, Elorrio'n bertan.

Paxiotaren
erailketak

Zoritxafa be zoritxafa da
gauf Euzkadi'ren zorijsa.
Paxiotafak erail nai dabe
euzkotafon aberijsa.

Araba, Napaf ta Gipuzkoa,
ona gure iru anaya,
Eta irurak paxiotafek
zigoip'ian jausi dira,

Euzkadi Ama negafex dago
bere semjak galtzian.
Zelan ein ez, ba; semjak orlan
jopututa ikustian?...!

Euzkadi menpe artu nai dabe,
eurak go-nalan, nagosi.
Goikuen naya bestat da, baña,
ofek ez dabena ikusi.

"Ez ete dabe ofeik ikasi
Kristian'it'kasbidia?...
"Ihorrenari geldi laga ta,
zaindu bakotzak beria."

Jaungoikuaren lagi doneko,
boskarren agindubari,
iri dagite, ta aitzua saftu
eurekin etzagonari.

Abertzaliak izan dirala
baño beste oben barik,
ata amak eta seme ta alaba,
of laga dabez, lotzik.

Eta umetxubak, umezurtuta,
ez aia ez ama barik...
Paxiotafaren biotzak baño
j'ai etc, gogoragorik?...!

Jazokun onek urian dabe,
asaben esakun zafa;
"Ekaitz-ondoren agertzen dala,
argi eguzki edefa."

Eguzki onek ekafko dauku
zorijon osua, guri.
Eta orduban abestukogu.
j'Gora ta gora Euzkadi!

TXINDOK-KUMIA

"Goxabarian"

Aran-efekan goxeko bitxa
Zuri-zurijsa agertzen da,
Bata bertatik aut-nalafia.
Goi-gorantz beti igotzen da:
Esan leike, ba, Jaungoiku'ari
Kedatze-feten dagola.

Zugatzen dagon birgafua
Bere abesti samufaz
Ind-bidetzak, agurtzen dituz
Zuzuaz eta olafaz,
Eta goiztatef laguntzen dautze
Abesti bigun aregaz.

Aitz barenian artzerantz dua
Lafio balizizka-goiheja;
Eta bertanxe mendel edef bat
Gurutza goyan dabela,
Erakusten dau baster danetan
Kistaf-ustia dagola.

Urten mendija-ofiel-zelaya
Oseftziaren muga da,
Bertin daguan etxe polifa
Edura baxen zuri-da,
Txakur-ausij' ain latz eta legot
Entzuten dana, bertan da.

Lili ta bedaf beterik dagua
Zid-fa nteko langa-ntzaz;
Indio-ortzian goxeko itxafa
Agiri bere argijaz;
Olan ludija nik ikustian
Gogaltzen asi Jaungua'z.

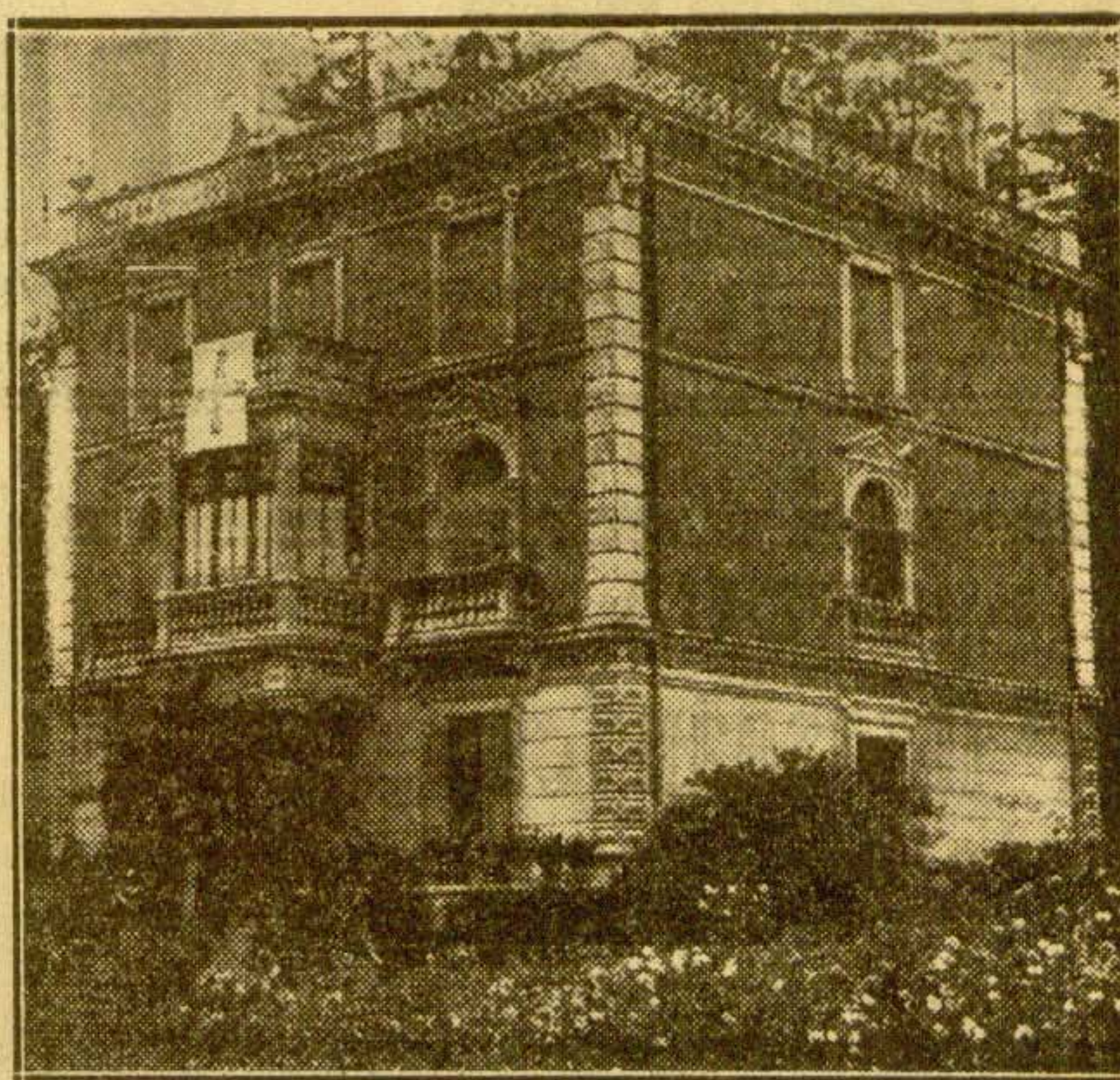
Txorija abesten pio-pioke
Erekearen otsean;
Euzki-txipartak istatsen dira
Mendi-al'eko oyagan,
Eta euzkija gure ludijas
Basarkalzen da goyetan.

Au da goxabaf zoragarijsa,
Zer-af'at' bat benetan:
j'Zer izango da gero ikustiaz
Zeru osua antxe Goyan?
j'Zer izango da gure Jaungua
Ber-bere ikusten danian?

GOXABARAN.

Elorrio'tik.

GURE GEXOTETXIAK

...sada'ko Minda jaunregia, Berto n, Euzko Gexozale-Batz goraigafiak,
gexotetxe txukun-garbia jafi dau, gudariak, euri yagotuen laguntza, ta an-
tazana aurkitu dayan.

EUKELDUN IRAKURLE BATZA

("EGUNA" IZPARINGIARI EUSTEKO)

Euzkerea suspertu, indartu ta zabaltzeko, euzkeltzale talde batek EUZ-
KELDUN IRAKURLE BATZA (EGUNA izparingari eusteko) sortutzea
asmatu dau. Batz onek, zenbat eta laguntasun geyago izan, lan geyago egia
eta onura geyago lortuko dau.

EGUNA, izparingira arpidetzeko beeko txartela, bete dagien guztiak Batz
onetan baxkidetutaz eukiko doguz. Eta arpidex ganera diruz lagundu legi-
kenal, afen eskatzen dauzagu euren emokuna izentau dagiela.

Ufengo lerotetan aurkituko dozue zeatzago amalduta gure asmoa.

ENTZUN BIZKAITARAK

EGUNA dogu euzkerazko lenengo
eguneroko izparingia. Abertzaleak
baldin ba-gara ta gure abertzalea-
suna bere erayetan benetako euz-
kotasunik baldin ba-laitoa, gure iz-
paringi edef oferi daban genetik eus-
tin bear dautsagu. Isten isten ba-
dautsagu, jeltzaletasuna abertzale-
tasun makal eta urja daukila era-
kutsiko dau.

Beras, ba, abertzale euzkeldun
guztiak EGUNA'ren irakurle ta la-
guntzale biurtu bear dira; geroago
ta euzkeldunago izan nai ba-dabe.

Askok eta askok atxaki bat as-
matuko dabe EGUNA ez irakurteko.
Euzkeraz irakurten oituarik eza.

Baño atxaki ori bide bakoa da, ba
ihok extau ezer ondo egiten lendik
ekin eta oitu barik irakurteko oitu-
rea ekinen ekinagaz egiten da. Gure
gudari gasteak len, Jaungoikuari,
eskafak, ezkieen izkilufik erabiltzen,
baña gaur, Aberiaren onerako, oso
trebeak dira gai ofetan. Eta zu euz-
keldun abertzalea, euzkeraz irakur-
ten oitu barik zagozala esan dalkes-
zun ori j'ezin oitu euzkeraz irakur-
ten? Bai gura ba-dozu, gure espa-
dozu ez: nai espa dozu, esanak esan,
danak alpefik.

Gure euzkerazko izparingi edef
oferi isten isten ba-dautsagu, geure
efuz, geure afu-efuz izango da. Eta
oraingoan abertzaletasunak euzke-
razko izparingi bateri eusteko bear
dun besteok indafik estaukila er-
rakuten ba-dau, jaster erakutsiko dau
gure gudari bikatnak esku artean da-
rabilezan izkiluek etzitala ezetara-
ko izango, ba Aberfak Euzkerea lako
izkilu indartasurik egundo, be, estau
izan eta izango bez.

Zeure laguntasuna bear dogu, ba,
EGUNA izparingiarantzat. Eta zeu-
re abertzaletasuna lotsagafiro ukatu
nai exp-fotu, aurki emongo dau-
kuzu. Guk alan uste ta itxaron, bein-
tzat.

Eraltzale Batzordea.

Eraltzale Batzordea.

LAGUNDU

Euzko-eltzale Alderdiaren EUZKADI BURU BATZAR onek, idazki au
izenpetzen daban Euzkeltzale Taldearen asmoa guszis bikafia ta onurakofe
dala eretxirik, Alderdi'k, guztiai ta gure Alderdiari lagundu oi dautenai,
afen eskatzen dautse asmo oferi, Aberiaren eta Euzkereaaren onerako, al
danik zintzoen lagundu dagioela.

Bilbao, 1937'gko. Epaia'n.

Zaintz'at' Dorota

Lendakaria.

Euzkeldun irakurle batza

("EGUNA" IZPARINGIARI EUSTEKO)

Gran Via, 41'gko. 2'gn. bizitzan

ARPIDE-TXARTELA

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

Gure gudariak amalkatxu atisku igaro beaf izaten dabe, areyaren ibilrak gusmatzeko. Emen ikusten do-
eutsen onek ba-daki, arkaitz-mendi onen galufetik, areyaren ibilrak uatu leizela, eta atiskuan kezkarik
gabe, au dua agindarien esana bidez.

IRUJO JAUNA JARDUNEAN

**"Euzkadi'n eztago komiterik ezta politiko - ordezkariarik guda-
loroetan (batalloietan); baña buruak dagoz, izardunak, aginduak
eta agintaritza bakara"**

**Europar erriak eurek jokabidea aldatzen ezpa'dabe datofen udabarian mundu
guzt'ko gudea sortuko ete dan bildur naz. - Ez dot uste kistartasuna eta
indar - agintaritza (ditadurea) alkatu leikezanik; kistartasunak demokrazia
esan gura dabela, bai oster. - Erria, urea eta... garaitzea gurekin.**

Paris. — Geneva Pre-a Service'ren
Marle T. M. Ullman'ek izketaldi bat
egin dau Barcelon'a'n Iruxo España'
ko gobernuaren ministro euzkotafan.

Egin dauzazan azalpenetaz, labur-
pen bat agertuko dogu emen.

"Euzkadi'ko errietan, katoliko si-
nismena baño beste sinismenik ez da.
Baiñan gure katolikotasunak beste si-
nismenik begiramenak dauzte.

Ditadura eta aginduzalekeria, or-
dea, ez dot uste katolikotasunaren
ikizkide izan leitekenik. Kistoren ira-
latsiak erizaletasun-jaurkeriaz bat
dai diralakoa nago, eta kistartasun-
ak demokrazia onenentzat joko
duala.

Benetan demokrazia zale diran erri-
ak, esaterako Suiza, katolikotasunak
onaf sendo ta sinistraj sakonak ditu.
Eta Euzkadi'n ere, beste ofenbeste
aman giteki.

Oteaz ganera, Suiza'ko Gobernu-
era euzkakoak dira euzkotafon asmoak
bere. Emen bezela, Euzkadi'n be, de-
mokrrazia eta alkar-begiramenak bizi
nerdula dabe.

ABERI-DEIA EI-DA

Agintariak pelikula bat ikustera dei egin diete italiar opizialai

Roma. — Italiarrek Malaga artu zuteneko
pelikula ikustera dei egin ei-diete agin-
tariak italiar opizialai.

Abertal-erretsuak ei du deiak.

"L'Humanite" Frantze'ko izpatingiak,
ipar orri buruz, galdera auxu egin ei du:

"Noiz amaituko ote burugabekeri basati
ori?"

Eta... "Noiz amaituko ote—galde daga-
rik guk—italiaren ifi nardagari ori?"

ANDIK ETA EMENDIK

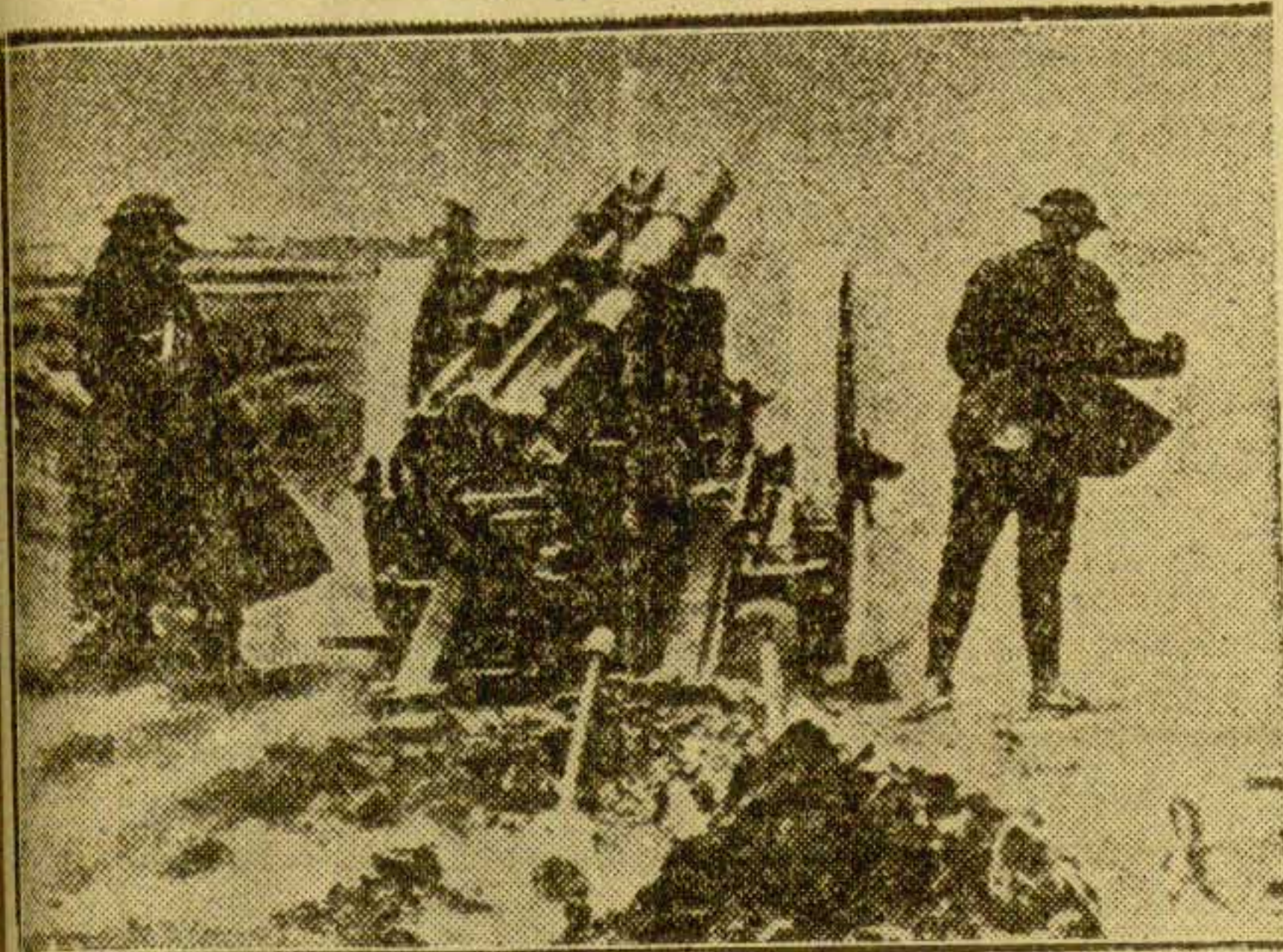
Ez dira aspertu oraindik gudagai- sartzen

Londres. — Reuter izpaf'etxeko izpaf'kar:
bati Cadix'etik etofiri diran ingalanda-
bat izpaf'atxe eman diote:

"Algeria'ko bidetxalean bafuna, gu-
dugai'ko mortero pila eruatzen ikusi
dugu belbiak."

Erbesteko paxistaf ontrink ekafitako
morteroak dira oiek.

Oneik be, gudearen bildur?

PARANTZETAR GUDARIAK GUDA SAYUAK EGITEN.

¿BETI LO?

Zuk euzkeldun ofek, ez al dakizu EGUNA agertu dank? Ba EGU-
NA dozu euzkerazko izpaf'ingri ofek bat, bati gustiak argi ta garbi ipin-
ten dauzana ta ganera irakurgai edafak argitaltzen daua. ;Euzkeraz
irakurtzeko zura, nagitragun ori noliz kenduko?

Arpid-tu zaitte, Euzkeldun IS AKURLE BATZA'n bazkideatu zaitte
ta bere bitartez lagundu egizu EGUNA'n. Gran Via, 41'eko. 2'gm. bi-
dizan (17.925, 17.926 ta 17.927 uru izkidak) daukoaz bazkidezeko ta
arpidetzeko txartelak. Bertara yo.

Bakoitzak dituan asmo eta iritziak
naitazean, gogoratu kendu nai izat-
zea es egikor es bidezko dala deritza-
gu euzkotafok. Uste onak irakatsiaz,
asmo zindotara argibidez erortea, os-
tera, ezin da zuzenago.

Ori dala-ta, euzkotafok ez genduke
jasango geure aburuen iforik kendu-
terik, ez bide oketaz aurka egite-rik.

Erizale eta kontserbadore batean
izatea euzkotafok ez da atigafi. Gi-
zarle auxian zer jokaeaz jardun argi
eta garbi erabagis dogu.

España'ko lege-etxean, gure aldun-
nak safi be safi "eskumataf gordin"
etsiak izan dira, uskuris eta sinis-
men auxiak ezlabaika izaten zituen
bakoitzean.

Lan-arloak eta ekonomi-salak asu-
tu eta jardunetan erabilten zituenean,
ordea, euzkotaf aldunok, diputadu
abertzaleok "komunisten lagunak"
gizala entzun beaf izaten genduan.

Kistafak gara—eta Europa'ko efi
kistafena, beaf bada—eta orekaitik,
domu eta lanari bakoitzari dagokio-
na emon beaf yakola irabazietatik
uste dogu. Bakoitzari berea, euzkel-
dun eskune zafaren arazera.

Domukeri edo kapitaltzelekia, si-
nismenaren kaltekoa dala deritzagu.
gaya gurtulea dalako.

Estadu españafean, oraingo gafa
onetan ondasunik asko be asko alpe-
rik galduko dana argi dago. Origai-
tik guda onetan garaitzerik ez da
izango, okerik barik ateratea dalarik
garaitze izatea.

Hotz ugari, gofoto eta ondamendi-
rik naiko izango da, oster, ori bai.

Gudan oi dabez alderdi biak izan-
go dabez gaitzeak, baiña Erkala'k
eruango dau dakenez, be, gudea. Au-
ripidean auxitua zigortua izatea ta
salalaria nagusi ateratea bidezko da.

Gure auzi onetan auzipetua Erkala
dogu; salalaririk asaldariok ezin oi-
peratu ba-daike, Erkala atarako da
nagusia.

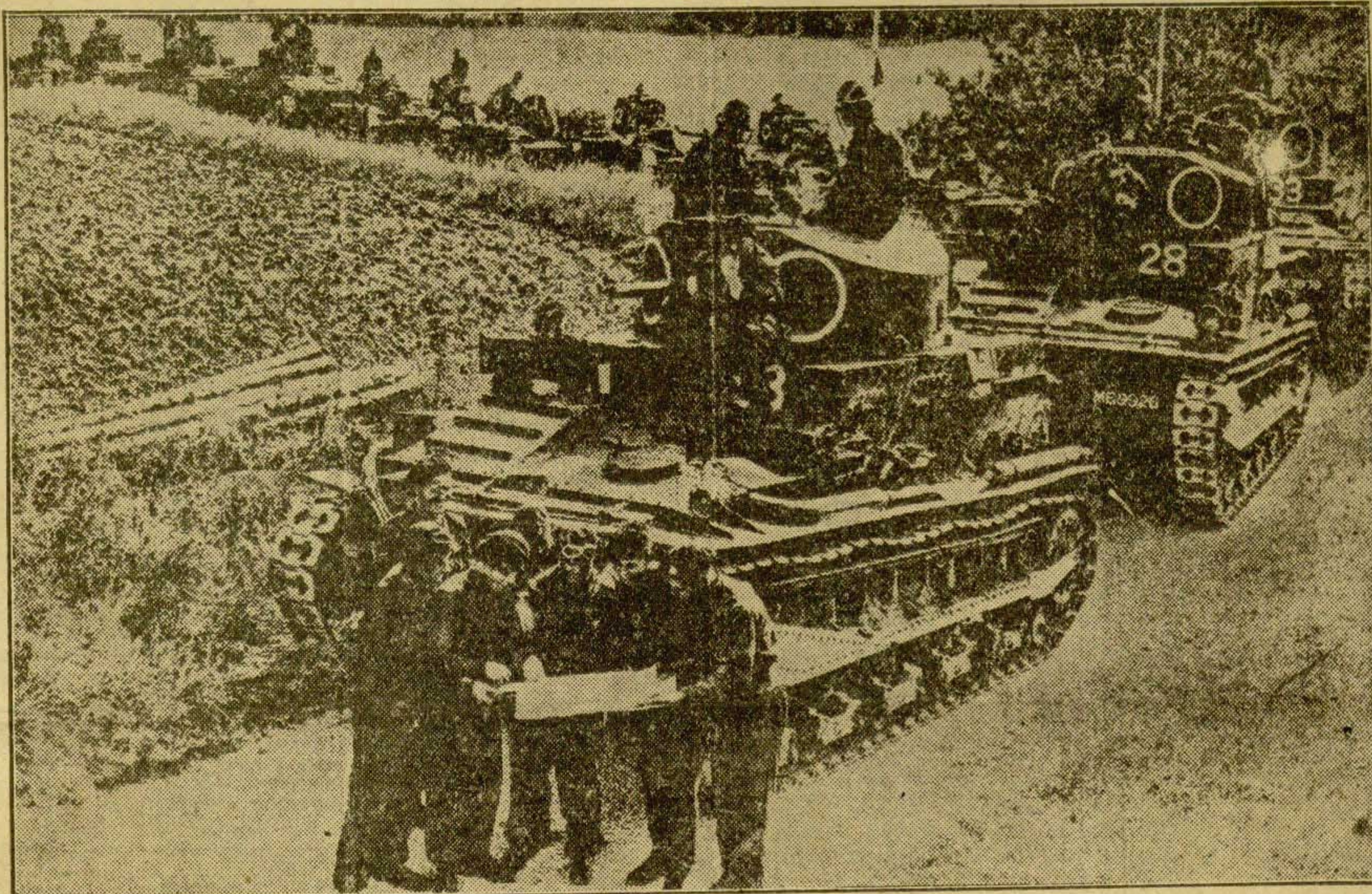
Erkalaren garaipena etsi-etsian zi-
nisten dot, erria erkalaren alde dogu
oso-osorik. Franco'k baiña relan iz-
bazi daike eririk ez ostingorik bere
alde ez ba-dauka?

Matxinadeau asi-ekero, egunean
-egunean etortzen yakuz gudaroak pa-
xistef iges eginda.

Euzkadi'n asko ta asko etofiri yakuz,
paxistef iges eginda.

Edozeinek dakianez, irabazteko gaf
eta uste aundia daukonean artetik
iforik ezin iges egin daike. Eta Fran-
co'ren gudazotzeak ofen lufaldi; za-
balak eukirik euren mende, iges da-
gien gudariok matxinadea galdut-egi-
nean dauken eta erabazi-ezin daiken
ezagari yakaz: ori olan ez ba'llitz
ez leukie igesik egingo.

Ingelesak, gudearen bildur?

Salisbury deritxon zelayan guda-sayo andiak egin dabez ingalanda-fak. Sayo onetan, emen ikusi daike-zubezanean antzako be'funt burdi ikaragari
jardun ziran.

Euzkadi'n gudea berez dalako nai-
ko letz eta mingafi ta egundoko ale-
giñak egin doguz gudeoj bigundu ta
arinduten; ofetarakoxe aldatu doguz
espe gendukezanak, be, paxistekin.

Olanxe neureganatu nebazan 78
urteko neure ama maitea, afeba bat
eta ezkon-afeba. Nire beste lau anai-
ak baiña espe daukez paxistak.

Euzkadi'n espafaf laterifiko beste
tokietako antzako ez dogu guden.
Euzkadi'en doguzan gudariak Guda-
rosteleko gudari doguz ta guziak agin-
pidepe baten doguz. Euzkadi'ko gu-
daloroetan ez daukazu Gudaloro-Ba-
tzordek, ez politiko-ordezkaririk;
agintari ta buruzagiak bai, baita agin-
du ta aginpide bakara, be.

Uzkurtzale ta abertzale gaitzuz. Gu-
re gaitetikoengan sinesten dogu; geu-
re buruak lurkoi uts barik gogodun
esten doguz. Loyola euzkotafa zan
baiña ludi guztikoentzat izan eiten
sortu eban.

Jabier'taf Pantzeza euzkotafa zen-
duanafen ludi guztian banandu eba-
zan bere irakatsiak. Unamuno jakitu

Santander

GOBERNUA'REN ALDE

Santander. — Gobernuaren alde dagozala
adierazoz jai berezi bat egingo dabe gaur
Torrelavega'n Frente Popular'ak eralduta.

Ikufin eta iragarriak eruango dabez jai
ofetara; ifagariok jaiari yakokozanik
dira.

LARI TXAMAR

Santander. — Beaf beafeko diran jakik
bananduteko dabezan eragotzenak egun gi-
tizirako izango dirala adierazo dau Go-
bernu'ko ordezkari nagusiak.

JANARIAK KENDU

Santander. — Orniketako ertzainak janari
asko kendu dautse agiri barik eta gaur-
tik kanpora eukazanel.

Janariok ikastolatan banandu dabez gero.

IBILPIDEAK GERATU

Santander. — Eraman—akari Batzordeak
A ta B klasako bitxibalean eramane'kafi
bultzirik ez daitela ibili, bitxibal ofeik

geure eskubidearentzat, lotsa ta be-
giramena eskatzen degu, geuk besteal
oi diegun lotsa ta begiramena.

Eskatzen degun begiramen ori, ba-
tez ere geure uzkuriz-siniskaintzat
eskatzen degu. Euzko katolikuak Aita
Santo edo Doipuruarekin muturka
ibili beafik ez degu. Geure etietako
txadonak Zaragoza, Burgos eta Gaz-
telz'en mende dauke geientzu. Doipu-
runak badu gure amets-gogoen berri;

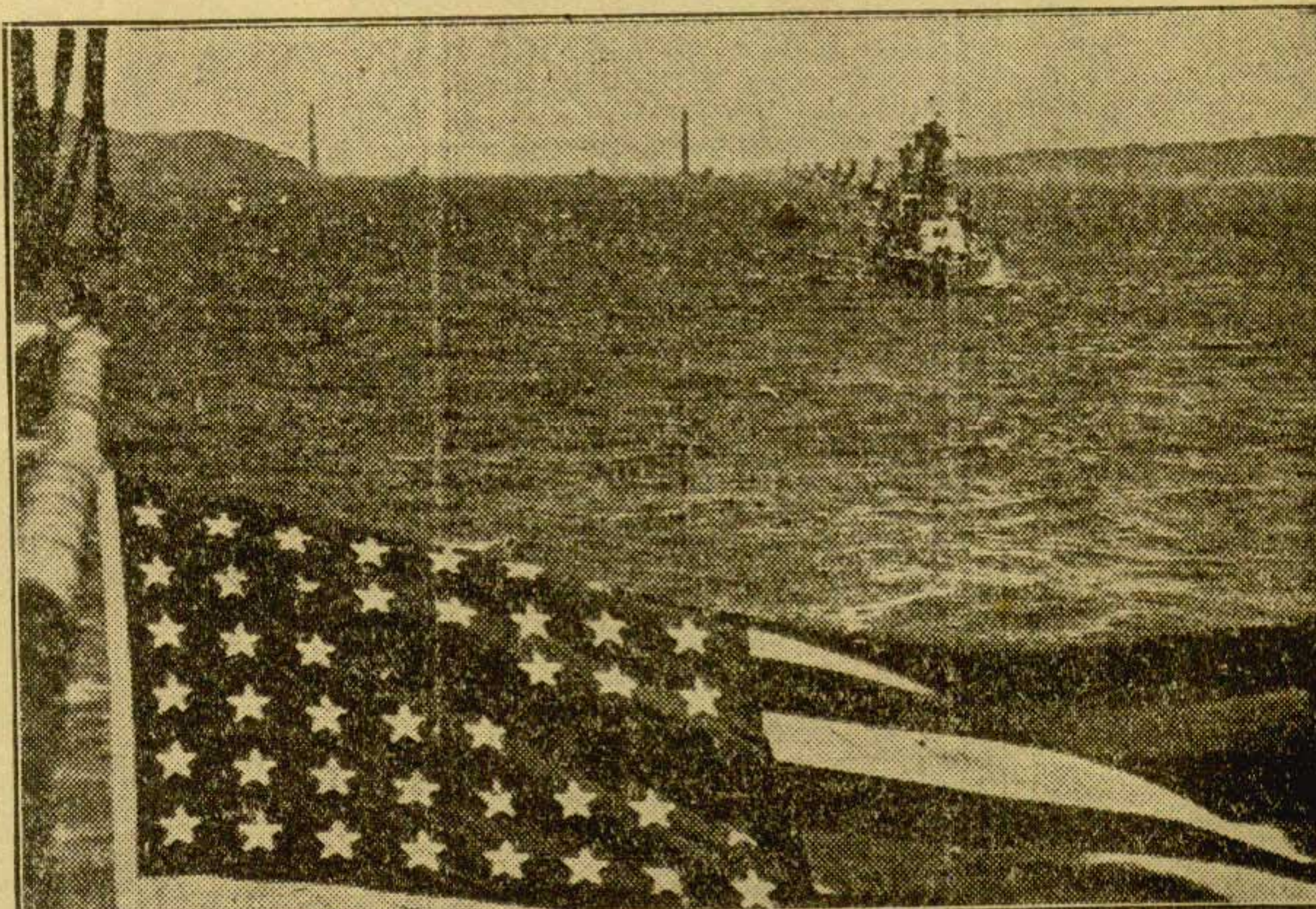
gudata zabaf au asi baiño lenago azal-
du zuten gure aldunak ori.

Gure arazoak, euzko abertzaleon
arazoak, ez du Lateri-Batzan babesik,
ez du Lateri-Batzako arauetan saferari-
rik. Euzkadi, Cataluña ta Galicia be-
zelatzu, tarteko da Lateri-Batza'n.

Gaurdainokoa baiña, Erkalaren
babesera begira, ez degu Ginebra're
jo izan. Abertzaleon aberi-eskubide
ta geure izkuntzaren askatasun-esku-
bideak, uzkuriz eta gogolantze-esku-
biderik iforik apurtuko balituzke, pa-
xistafak irabaztekoan zint ori. or-
duan ez genduke asti luzeko los izan-
go; laister giñake Lateri-Batza'ri dei-
ka.

Baiña ez detuzte ofelakorik gerte-
tuko danik. Ezin baiña ene susmo
txarik gorde: askok eta askok beste
jokeraren bat artzen ez badute ta
ixil nardagari ori eten, beldur naiz
udaberirako ludi guztia gudalean
nastua izango ez ote degun."

Lateri batuak gudearen bildur?

Gizonak belkari buruz amalka itz ta pitz esan dabez esan, baiña lateri edo estadunak ertzainak bako naitrik. Or
ikarsten dazuzan itxasontzi ofeik Ipar-Amerika'ko gudontziak dira. Gudontzi ikaragari ofeik, afo-afu duaz
izafaz betarik dagon ikuripean. Ludiok itxaso-laube izan gura dira. Baktatzaz itz gitzikero esan baf itxakes
eta gudontziak baztertu, gizonak erail eta efiak birinduteko egitak diralako.

Pelotari ospetsuak

Palaz, ezagutu danik pelotariak azkar eta azkar izan da. Onen trebetasuna! Zein dan? Begoñe gizona! Begoñe III.

Euskalduna Pelota-Tokijan

Gaur, igandian, goxeko amaitetan, palazko ta eremonteko jokaldi gorenak "Euzkadi" egasak aldez. Egitaraua:

Lenegus, palaz: Arnaitz (txiki) eta Pasa (gorriak) Pruden eta Somofostre'n aurka (ostialak).

Bigarrena, eremonteko: III Abrego eta Idiazabal (gorria) IVgn. Lerañaga, Guntziaga eta Lesa-ken aurka (ostialak).

Bai ta gaur ere, Gaur ere eremonte ta palazko pelotariak auzo astintzeko gertu daude. Gertu pelotariak eta pelotazaleak ikusitzen.

Of dezute eskuratu diguten egitaraua. Begiratu izan degu. Pelotazalea da oraingo onen aldi. Gudatu... nabe... zortiz orok ere ez digute pelota zaletasunik itzali. Ikus bestela "Euzkalduna" pelota tokira joan oi dan ostetza; ikus angu zabalen betea. Ba da kiroltzaletatik Euzkadi'n; ba da zaletasunik geure etotian.

Arnaitz, Pasa, Pruden, Somofostre... Abrego, Idiazabal, Lerañaga, Guntziaga, Lesaka...

Erdu gaur goizeko amaitetan pelotariak bikaina auzartzerat!

ESKUZ, GAUR, MUNGIA'N, UBILA I TA MALABIA'KO TXIKIA, AUREZ-AURE

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

Ubila I ta Malabia'ko Txikia, auzer gaur ere. Ba' degu ederrik. Igaztako igandeko jokaldia degu gaur ere: Ubila ta Txikia, eskuz-esku. Lengoa gogor elin zioten batat eta besteak ere, baina, Ubila'k zortizafa izan nola bait lagun, ondo-eza bide, ez zuten jokaldirik auzartu. Gaur berriro gure dula ta amaituko dutelakoan gaudu. Bikaina bada, bikaina dira biki ere, nor irabazte?

BILBAO'KO izparringiak diñuena

"Euzkadi"

"El fascismo al desnudo. La lección de Etiopia." Ixerpuru bi onekaz argitaltzen da izparringi onen lenengo idazlana.

Italiar paxiotariek Etiopia'n egin izan dabena ta egiten dihardubena, basatirik basatienak be egingo ez leuen lakoxe basatikerria dala esan leike.

Italiar paxiotariek Etiopia'n egin izan dabean erailketak eta gixabide-erakustien aurka dagozan basatikerriak poraño-kuak ixango ziran ikusteko, ez dago ain urun jua barik, an egin izan dabean eta egiten dabean basatikerriak egiten dihardubena italiar berton be ikusten dira ta.

Italiar paxiotariek, an, Etiopia'n etiotiaren erri osuak ere ta kiskaltzen ebezan, euren abertza aldezituen urten ziran etiotiaren emazte ta sendi osuak erailten ebezan; urriak deuezu ta negafa a zortizafa bazter gusitjaratu.

Mussolini'ren gudarriak Etiopia'n egiten ebena egiten dabe emen be, paxiotar gudarri orok; urriak gentsubenera eldu ta euren egazkietatik jaurtutako suaga bidez, urri ta basatirik basatienak deue zortizafa laga; euzkeldunak zintzo ta donienak, euzkeltzaliak dirala agertu izan dabelako, erail; emakume ta aur erukajiak, euren senafak eta gurasuak abertziak delu izan dauten tokijian aurkitzen diralako, etxietatik atera ta afozak bali-liran txakui-antzo afrika egiaz jaurti.

Eta egiten dabean basatikerri gusi ofeik agiritan dirala be, emengo paxiotariek euren eten bako zabalgundietan, edatuten dabean gusufak onizek dira; "katolikuek dirala, ta egiten dabean guda au usurtzea aldezituko, egiten dabela".

Gusuf biribil ofeik, baina, ibek be ez dauz zintzuten, ez da eura be.

"Conceptos. Sobre la autoridad." Olan txe ixerpurutzen dau izparringi onek lenengo idazlana.

Akceit-etxe baten aurkitzen zan gixon jaltoko gurariak zirkatuten dabean gixonen eskubetan aurkitzen daban, bafiz, txafa be txafa izaten ei da aginpidia.

Aginpidia dagan bitartean, be, ta agin pida ori gixonen eskubetara jausi ta jaso eskurik-esku dabilanafian; akceit-etxeke gixon arek uste ebentuz, gixartian gentsa rik ez ei da ixango.

Egia esan, aginpidiaren emon izan yaken aginpidia euren gurariakubetarako bakarik izanekero, katagafi ixango ez da nik ezin esan lei esan be, aginpidi-erak oiek kalte aundirik ekaik legezake.

Gixabazaren onerako erabilien ez da aginpidia bako txafagorik, ezin izan leike. Aginpidia gixabazaren onerako erabilien bafiz dana da. Edo bestelan, akceit-etxeke gixon arek izan lez, gixartian gentsarik ez da izoz ixango.

Baia aginpidia bafekua da. Lematzain bako ixontzija, galdugordian dabilan buru jabe ez dan ixontzijaren antzekua izango litzake.

Eta paxiotariek, oketeko bidetik eura-landuta ebezan ogasumatik apuritu bat

"Nuestra revolución." Lenengo idazlana idazpurtat jafi dautsana da iero onetan agertuten doguna.

Paxiotariek sortu ta ekaik izan dabean guda onek, beste matxinada bat ekaiko ei-dau; langiliak atarako dabean matxinada aundia.

Eta paxiotariek, oketeko bidetik eura-landuta ebezan ogasumatik apuritu bat

"Conceptos. Sobre la autoridad." Olan txe ixerpurutzen dau izparringi onek lenengo idazlana.

Akceit-etxe baten aurkitzen zan gixon jaltoko gurariak zirkatuten dabean gixonen eskubetan aurkitzen daban, bafiz, txafa be txafa izaten ei da aginpidia.

Aginpidia dagan bitartean, be, ta agin pida ori gixonen eskubetara jausi ta jaso eskurik-esku dabilanafian; akceit-etxeke gixon arek uste ebentuz, gixartian gentsa rik ez ei da ixango.

Egia esan, aginpidiaren emon izan yaken aginpidia euren gurariakubetarako bakarik izanekero, katagafi ixango ez da nik ezin esan lei esan be, aginpidi-erak oiek kalte aundirik ekaik legezake.

Gixabazaren onerako erabilien ez da aginpidia bako txafagorik, ezin izan leike. Aginpidia gixabazaren onerako erabilien bafiz dana da. Edo bestelan, akceit-etxeke gixon arek izan lez, gixartian gentsarik ez da izoz ixango.

Baia aginpidia bafekua da. Lematzain bako ixontzija, galdugordian dabilan buru jabe ez dan ixontzijaren antzekua izango litzake.

Eta paxiotariek, oketeko bidetik eura-landuta ebezan ogasumatik apuritu bat

"Nuestra revolución." Lenengo idazlana idazpurtat jafi dautsana da iero onetan agertuten doguna.

Paxiotariek sortu ta ekaik izan dabean guda onek, beste matxinada bat ekaiko ei-dau; langiliak atarako dabean matxinada aundia.

Eta paxiotariek, oketeko bidetik eura-landuta ebezan ogasumatik apuritu bat

"Conceptos. Sobre la autoridad." Olan txe ixerpurutzen dau izparringi onek lenengo idazlana.

Akceit-etxe baten aurkitzen zan gixon jaltoko gurariak zirkatuten dabean gixonen eskubetan aurkitzen daban, bafiz, txafa be txafa izaten ei da aginpidia.

Aginpidia dagan bitartean, be, ta agin pida ori gixonen eskubetara jausi ta jaso eskurik-esku dabilanafian; akceit-etxeke gixon arek uste ebentuz, gixartian gentsa rik ez ei da ixango.

Egia esan, aginpidiaren emon izan yaken aginpidia euren gurariakubetarako bakarik izanekero, katagafi ixango ez da nik ezin esan lei esan be, aginpidi-erak oiek kalte aundirik ekaik legezake.

Gixabazaren onerako erabilien ez da aginpidia bako txafagorik, ezin izan leike. Aginpidia gixabazaren onerako erabilien bafiz dana da. Edo bestelan, akceit-etxeke gixon arek izan lez, gixartian gentsarik ez da izoz ixango.

Baia aginpidia bafekua da. Lematzain bako ixontzija, galdugordian dabilan buru jabe ez dan ixontzijaren antzekua izango litzake.

Eta paxiotariek, oketeko bidetik eura-landuta ebezan ogasumatik apuritu bat

langilien onerako ez emotia'en sortu izan eben matxinada, langiliak euren langile eskubidiak aldezta ta sendotoko dabean matxinada bafija atarakeko zizua ixango ei-da.

Oraingo matxinada ezekaki au ekaik izan eben paxiotariek, langilien eskubidiak betu ta azke ixateko sortu ziran efijak lotutako asmoz ekaikja dala diño. Asmo deunge gusitjok eta dega be, baina, efi aldezituen zintzotasunaren auzian, bikiiduta geratuko dirala. Eta ordez, langiliak, beste matxinada bat egiteko bidaik zabarik jafiko dabela. Matxinada on, geure matxinada deluten dautsa, euzko-matxinada. Berau bide, euzko-langiliak eta Euzkadi'k pakotxari yokezan eskubidiak lotutako ei-dauz. Paxiotariek euren bide bako matxinadeaz ekaik izan dabean matxinada ondorena, orixe ixango ei-da; langile ta efijak azkatasuna lotutako dabean geure matxinada.

"Conceptos. Sobre la autoridad." Olan txe ixerpurutzen dau izparringi onek lenengo idazlana.

Akceit-etxe baten aurkitzen zan gixon jaltoko gurariak zirkatuten dabean gixonen eskubetan aurkitzen daban, bafiz, txafa be txafa izaten ei da aginpidia.

Aginpidia dagan bitartean, be, ta agin pida ori gixonen eskubetara jausi ta jaso eskurik-esku dabilanafian; akceit-etxeke gixon arek uste ebentuz, gixartian gentsa rik ez ei da ixango.

Egia esan, aginpidiaren emon izan yaken aginpidia euren gurariakubetarako bakarik izanekero, katagafi ixango ez da nik ezin esan lei esan be, aginpidi-erak oiek kalte aundirik ekaik legezake.

Gixabazaren onerako erabilien ez da aginpidia bako txafagorik, ezin izan leike. Aginpidia gixabazaren onerako erabilien bafiz dana da. Edo bestelan, akceit-etxeke gixon arek izan lez, gixartian gentsarik ez da izoz ixango.

Baia aginpidia bafekua da. Lematzain bako ixontzija, galdugordian dabilan buru jabe ez dan ixontzijaren antzekua izango litzake.

Eta paxiotariek, oketeko bidetik eura-landuta ebezan ogasumatik apuritu bat

"Conceptos. Sobre la autoridad." Olan txe ixerpurutzen dau izparringi onek lenengo idazlana.

Akceit-etxe baten aurkitzen zan gixon jaltoko gurariak zirkatuten dabean gixonen eskubetan aurkitzen daban, bafiz, txafa be txafa izaten ei da aginpidia.

Aginpidia dagan bitartean, be, ta agin pida ori gixonen eskubetara jausi ta jaso eskurik-esku dabilanafian; akceit-etxeke gixon arek uste ebentuz, gixartian gentsa rik ez ei da ixango.

Egia esan, aginpidiaren emon izan yaken aginpidia euren gurariakubetarako bakarik izanekero, katagafi ixango ez da nik ezin esan lei esan be, aginpidi-erak oiek kalte aundirik ekaik legezake.

Gixabazaren onerako erabilien ez da aginpidia bako txafagorik, ezin izan leike. Aginpidia gixabazaren onerako erabilien bafiz dana da. Edo bestelan, akceit-etxeke gixon arek izan lez, gixartian gentsarik ez da izoz ixango.

Baia aginpidia bafekua da. Lematzain bako ixontzija, galdugordian dabilan buru jabe ez dan ixontzijaren antzekua izango litzake.

Eta paxiotariek, oketeko bidetik eura-landuta ebezan ogasumatik apuritu bat

"Conceptos. Sobre la autoridad." Olan txe ixerpurutzen dau izparringi onek lenengo idazlana.

Akceit-etxe baten aurkitzen zan gixon jaltoko gurariak zirkatuten dabean gixonen eskubetan aurkitzen daban, bafiz, txafa be txafa izaten ei da aginpidia.

Aginpidia dagan bitartean, be, ta agin pida ori gixonen eskubetara jausi ta jaso eskurik-esku dabilanafian; akceit-etxeke gixon arek uste ebentuz, gixartian gentsa rik ez ei da ixango.

Egia esan, aginpidiaren emon izan yaken aginpidia euren gurariakubetarako bakarik izanekero, katagafi ixango ez da nik ezin esan lei esan be, aginpidi-erak oiek kalte aundirik ekaik legezake.

Gixabazaren onerako erabilien ez da aginpidia bako txafagorik, ezin izan leike. Aginpidia gixabazaren onerako erabilien bafiz dana da. Edo bestelan, akceit-etxeke gixon arek izan lez, gixartian gentsarik ez da izoz ixango.

Baia aginpidia bafekua da. Lematzain bako ixontzija, galdugordian dabilan buru jabe ez dan ixontzijaren antzekua izango litzake.

Eta paxiotariek, oketeko bidetik eura-landuta ebezan ogasumatik apuritu bat

"Conceptos. Sobre la autoridad." Olan txe ixerpurutzen dau izparringi onek lenengo idazlana.

Akceit-etxe baten aurkitzen zan gixon jaltoko gurariak zirkatuten dabean gixonen eskubetan aurkitzen daban, bafiz, txafa be txafa izaten ei da aginpidia.

Aginpidia dagan bitartean, be, ta agin pida ori gixonen eskubetara jausi ta jaso eskurik-esku dabilanafian; akceit-etxeke gixon arek uste ebentuz, gixartian gentsa rik ez ei da ixango.

Egia esan, aginpidiaren emon izan yaken aginpidia euren gurariakubetarako bakarik izanekero, katagafi ixango ez da nik ezin esan lei esan be, aginpidi-erak oiek kalte aundirik ekaik legezake.

Gixabazaren onerako erabilien ez da aginpidia bako txafagorik, ezin izan leike. Aginpidia gixabazaren onerako erabilien bafiz dana da. Edo bestelan, akceit-etxeke gixon arek izan lez, gixartian gentsarik ez da izoz ixango.

Baia aginpidia bafekua da. Lematzain bako ixontzija, galdugordian dabilan buru jabe ez dan ixontzijaren antzekua izango litzake.

Eta paxiotariek, oketeko bidetik eura-landuta ebezan ogasumatik apuritu bat

"Conceptos. Sobre la autoridad." Olan txe ixerpurutzen dau izparringi onek lenengo idazlana.

Akceit-etxe baten aurkitzen zan gixon jaltoko gurariak zirkatuten dabean gixonen eskubetan aurkitzen daban, bafiz, txafa be txafa izaten ei da aginpidia.

Aginpidia dagan bitartean, be, ta agin pida ori gixonen eskubetara jausi ta jaso eskurik-esku dabilanafian; akceit-etxeke gixon arek uste ebentuz, gixartian gentsa rik ez ei da ixango.

Egia esan, aginpidiaren emon izan yaken aginpidia euren gurariakubetarako bakarik izanekero, katagafi ixango ez da nik ezin esan lei esan be, aginpidi-erak oiek kalte aundirik ekaik legezake.

IZKUNTZEA SALATARI

Martintxu ikastolara asi zan. Guraso euzkeldunen semia ta Martintxu. Bilbaon osaba-ixekuakin urte batzuk igaztita etxeko gurasuakantatu zanekero. Baina, euzkeraz itz bat be ez eban oguzi gura izaten.

Eta ikastolara asi daban be, erderari ekin dautsa... Eta jakina! Ikastolako ikasle-laguntxubak, gaztelafizat afu izan dabe, ta ixekak-egiten asi. Batzuk, "maketo" delu dautsoe. Beste batzuk, "melafimotz" esan.

Eta Martintxu bijufija baxen gaxa. Ikastolako ikasle-laguntxubak ixekak-era areik jasan ezinda, negarez asi zan eta intzirika etxeratu...

—Gaxa!—amak esan eutsan—; zer jazonen yak, Martintxu...? —Los chicos de la escuela me han hecho burla; "maketo" y "melafimotz" me han llamado, y...—Martintxu'k intzirika ta sotinka erantzun eutsan.

—Jakina! Elitzen azan toki gusti-jetan gaztelara bako basterik erabilien ez dabilan ofek. Zer entzungo nala uste uan. ba, kokotzaf ofek...? —Es que yo no soy "maketo", yo no soy "melafimotz". ¿No es verdad, ama?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

—Egia. I ez ez. "maketu", ez az "melafimotz". aña bai ik darabilan izkuntzea. Eta emen eta Japon'en be, izkuntzea salatari... ¿Ulefu dautsak?

OLERKARI BATEN OMENEZ

"Lizardi" zana gogoan dogu gaur

Tajuz lenena, irudimenez biziena eta jakintzaz zoliena zan olerkari aipatua
"Eguna" k biotz-biotzez eta aintzaz beterik gogoratzen dau, bere eriotzearen
laugarren urteufenean.

Agur "Lizardi"

Karraxika, ota-lore

"Endaitz"

Enakak Ezkadi'ra eldu-garai al-
tegi'ra genduan olerkariak, bere egun
lau, irakurle.

Epaia urdineko goiz argi izpila,
ildutik, aspaldi eta beñola arestia
da oraintsu, iges egindako "Lizardi"
lot gaur, begi eta biotzean.

Ta ona urteoroko opari.
Yo zian usai arek goiaren urdina,
proetik mizkatzan dut ulunaren
umaha, inoan geroxe "Orize" adizki-
le maite eta idazle galenak. Alaba-
ret, euzko olerkariok, alkatengatik
akabaturak gailuz, oraingoz.

Ezin, ostena, alkat' auzia.
Olorak, bide-bazteretan, zidat
umetan, bein eta bafiro karraxika,
alafit biziak, itziri gozoak, aantzi sa-
murez nabari ditut. Eta saren kanta-
ri biki'na gogo-gogoan dot, biotz-ba-
tan, bafiro-mutetan.

"Bizitza befi baten gaitarnak di-
ra"... Bat, inholaz bere. Txindoki ta
Urteu aldeat, ordea, bide-bakari

Txiristadak

Kontrola asi da.
Ordus zan, ezta?
Bafiro ez pozu.

Noiz es? dan ba'dakizu?
Amairu garen egunean.
Amairu!

Aunizaren gaberdiko estularen an-
tik estatuozu artzen kontrol oferi?

Kontrola egingo dan ustetan sa-
ze?
Ez, gizona, ez.
Olarak arautzea lenago egingo dau!
Estakizue noz egiten daben?

Kontrola egingo daben ontzien a-
ken...
Igertan?
Axe ibiliko da.
Nor?
Itxastar ume bat.
Uretara sartu orduko arnas-estuka
zizpuruka iges egiten eban a?
Axe bera!
Axe...?
Apusturik nai?

ONDAK.

Motriko Buru Batzar

Ogetazortitilik bafogel urte bitarteko lan
gabeko ta injeniero-gudarosteren baten
in egin nai duten JEL-alderdikideak,
utelen-goizetok, amafak aufetik, eman be-
azkite euren izen-abizenak idazkaritza
etan.

Abaitut'at Imanol.

ibil-erizetan, abotzaren oih gaitetel-
gaitak ire gomula eta oroipen, ire
neurtitz betikoak zapaldu egun nu-
iz'na ditut, euzko-luf muteari bere se-
meen odol goti ta gotiez izatera alda-
tu eta antzutasun' a ezatzi naitrik.

Bafiro ez!
Ez dau izadi amaren sabelak bur-
nirik sortu euzkoa demeztuteko. Al-
per gaitzotan eta utsuki, gogoforeen
eragintzi ziklak.

"Urte-giro oro, nik dei ta zatoste,
nork zeren sarria ekati zaitu..."

Besteak berpiste"...
"Batak itzaro."

gaitzi urdinean bildutik, neakuts
aratz, almen eta garbi, esku gurjelan
bakoitzaren bezuza edat dafekariak
gure zehat musketan bafiroa-ame-
lizeko iduri!—ndaleneko goiznabate-
tan usai gozo izurika, maitagaitiak
itadaka datorkiguz, ik bafidutak bai-
liran, "Lizardi"!

"Bizitza indat bete" azkewik, esku-
sari edereztat gaitzita-koroee disdi-
tsua, Ezkadi'rentzat bekat!

Yare, azke nai dogu Abefia, gaur-
koan inhoiz ez ahean, gudari zati "Li-
zardi" maite ort.

Egunaren atadian, orain, zauri eze
gordit—Ute beafetan odol—odol goti
dogu.

Sakoneko tontofean, laho bat agiri.
Lahoa urtu dedinean—onaze itza-
soan, zomoto biza—, ...garaitza itat
zeruan agirik.

Ta ordutan bat, maite-yayak, Euz-
kadi leozpeta gurebetik!...

"LIZARDI'AR XABIER"

URTE - GIROAK LIZARDI'REN BEGI - NINIETAN

Bafensoro

irudi politikak? Irakaste degu ontan Lizar-
di. Irudiak jabut eta biziki agertzen dis-
kigu. Zofotzi zatatzen ditue irakurlearen
begiak.

SAGAR-LORE

Ez degu aspaldian eguzkiaren mosur-
artu. Giltzapen sartu baitu Euri'k Eguz-
ki. Gaur, bafiro, au zorian! Tarteka agiri
zaigu zeruaren urdina. Mendira irten
gaitzen. Zer da nre begiak dakusen zuri-
tasun ort? Eluf-malotak? Mitxetarak? Ez,
ez, Sagasti, befi sagasti zuri...

"Zertan pd len dan igartzeke
begi beaf d'ot bideertzeke
pago pertxenta gaitzari,
ta ikus orbelez dan erantzia,
ta apaingafi befiiez jantzia
baso zabalen aintzindari?"

Olerki au eta, ariña ta zailua da, iduri
politez jantzia, tinkoa, gafia. Olerki edera,

agian. Ba-da, ofatiko, Lizardi'k edefagorik
oraindo.

BASO ITZAL (UDA)

"Urun dek sagasti befi, joren.
Aritzi' pufunago elurtea."
Gurdibide - bazteretan masusta - sasial
daude joretan. Argo kiskaldubefia! Argo
zomotoen harmafat itzalpera joanak dira
txoriak abararen bila. Sagarak, befi,
eskun aurketzen diotzake Eguzki Bfegeari
igaliak eskeinka. Beroak muskilduta da-
ta oro; biziadun, landare, aitz eta soro

Zigof - itaz, Uda, ba-al-duk atepet?
Ara zuten nazak, jatzu gabe.

Itzal! Basoren ume yayak,
zaloagorik ezin aal:
belfzeran, begi bai azal:
Itzal, Itzal!

Au da gure Lizardi'ren olerkari jatofta!
Orain arte, beintzat, oi ez bezela gure
mendia ta basoak kantatu dituan. Ots, or-
dea, Itxaron pista bat Ba-Ju oraindo ere
beste olerki edefagora. Ederfena, nagusi-
na, etzekoandrea. Iduri, tinkotasunez,
buruz, egotai ta trebeki landua, zinez. Au
beste olerkari burutu izan ezpa'lu ere,
onagoen artean esartzeke, etzuan, noski
besteren beafik. Ba-a-ditu makafak? Es
izun, ordea, judian makafik ez dunt ezer...

ONDAK GORI

Befiro, igo nauzu ene mendira,
oroigari safai maltez begira...
Andre Lufak jaulki ditut igalak;
zurbil dauka arpegia, itzal begiak.

Ta zuek nora, txoriok, saildoka
zozte, iraduz ufundu'bearka?

Adislide Ufetzindof il zaitute,
ta arek itzizunetara
—egoak ikara—
berandu'beidufak aizeramate?

Oi, zain dan ituna
beera, beaf au!
Nik ez nai eguna
biurtzerik gaur!

Ara of gure Lizardi'ren irudia, Egune-
roko arloak dakartziguten utskrietatik
egoak isatzen zekiana; gizaritako artu
emanak sortzen diakiguten izskrietatik
eta legat'urtetik Edertasunaren -eguzkita
txairo gaitzen ikasia; gogoko amesak an-
teirudikatzen ditun Ariel'etaz mabem-
durik zehilena; abendaren indafari ta ufe
ari bafio, gogoko aberastasunai begiak er-
neago zuzkiana... gogo-zalea, ondasun-za-
le, jakintza-zalea... Irudi maitagafia!

Laugarren urteufena

"Lizardi'tar Xabier"

Mendi Lautu

Gaur dira lau urte Lizardi'tar Xa-
bier il zala. Gaur dira lau urte aberak
abertzele zintzo, idazle yayo eta oler-
kari bakana galdut zuela.

Bere sofia gugandik aldendu ba'zan
ere, aberi aldeko lanak, Ezkadi'n
euzkolafik bizi dan artean itzokafak
izango dira.

Euzkel egunkari aldeko bere lanak
aundiak izan ziran eta orain euzkel-
-egunkaria apain eta bizi esku-arte-
darabildigula nre orolmenara dator-
kit Lizardi'k beste lan askoren artean
euzkelegunkari alde egindako lanak.

Laugarren eriotz urteuren gaitan, ira-
kurle maite, agertu nai ditut, Lizardi
euzkel-egunkari ametsari ezik, langi-
le pufuketua izan zala.

Euzkel-egunkari abertzealea egun ba-
betik bestera jato zaigu eta nik, Lizar-
di'ren laugarren urteufenean befidari
nai daitzuten berak euzkel egunkari al-
de idatzitako idazlanetatik befidatiaz.
"Itz Lau" idatzian darabilzkin lanak
dira.

"BARATZA AZI BEARA"

Zertxo bi begietaratu-ditut etze-
ko egunotan. Bata, zenbait idazki
"Euzkel-Atala,"peko otafera bot-
tea Beste, "M. L."ren amets go-
zoak.

Argi dakuskegunez, toldaren utz
gera euzkel-idazleok. Gutsi gifa-
lakoan, amalka negafek orten di-
gu; bafiro, egia, gure ingien zaba-
lerako geigek gera, ezmaitegu non
idatzi.

Gertari oni begi eman bear zaio
lenbait-len. Eztegu euzkel idazlea
bakantzeraz yo bear ugaltzaraztera
baizik. Bestela, zertarako litzake
atzeke amabost-ogel urteotan egin-
dako lan ahangabea...? Orize nai
ez genduin, bada...? Euzkel-idaz-
le ugaldu-eske ez geniaradun...?
Bai, ta zuzenki: ortik balletorke
euskera befiere senda alizate.

Bafiro, euzkel-idazleak, edozein
idazle beste, tokiak bear du. Lana
non agertua ez-padu, ezta lanik
egingo. Ta ora, ordutan, ez soilki
idazle bat galdia, baizik arek ikas-
bide ona ere idazlekumerik sortze-
ko bideak lanatuz.

Beraz, baratza bete aza ba-da-
kagu, ta azarik geiago gose, nai
ta ez baratza aji bear.

Beste idazlan batean euzkel-egunka-
riatza dio:

"Opa nioke nik "M. L." bizkora-
ri, ametsetan ikusitako muloitxo
olek eskuratzea. Bafiro belduz nai-
zen aberasteak luzetxo ez ote-
duan yoko.

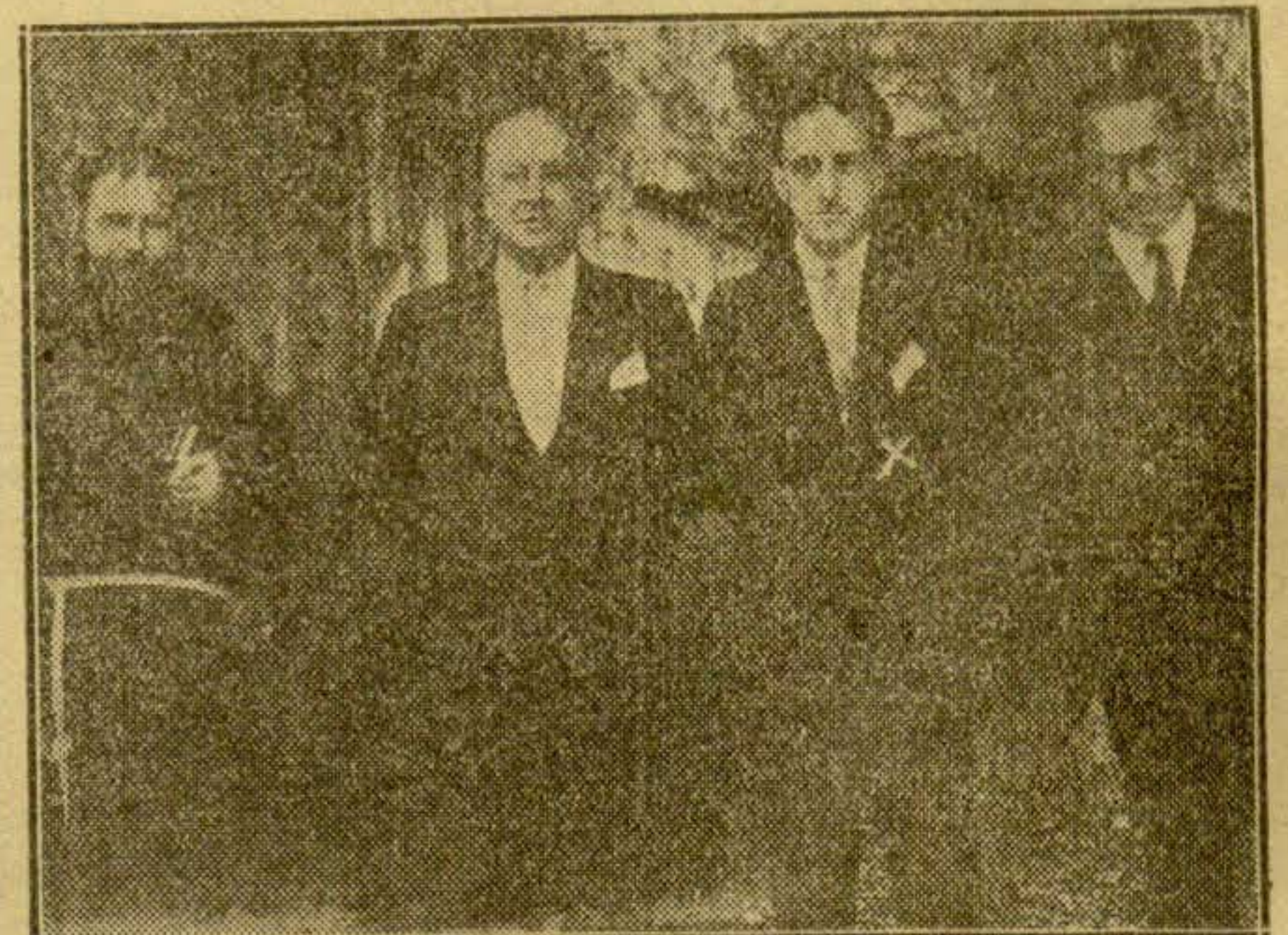
Benetan, ezer oberik ez litzake
euzkelizale zintzo aberats batek
beregain ta begiepen egunkaria
artzea. Bafiro, auzo bai amets!
Aberatu-ekero, zintzoenak ere sa-
kela itxitzen baitizute, gu bezela-
leko txiro gizarok arpeiek-eta gi-
zentzeke lanbidea utziaz. "Kiriki-
no" sariaren makalan or, bestela.

Itzola ateratzekotan, bada, egun-
karia, askoen alkar-artze ta le-
guniaz bear bide-da, nik uste.

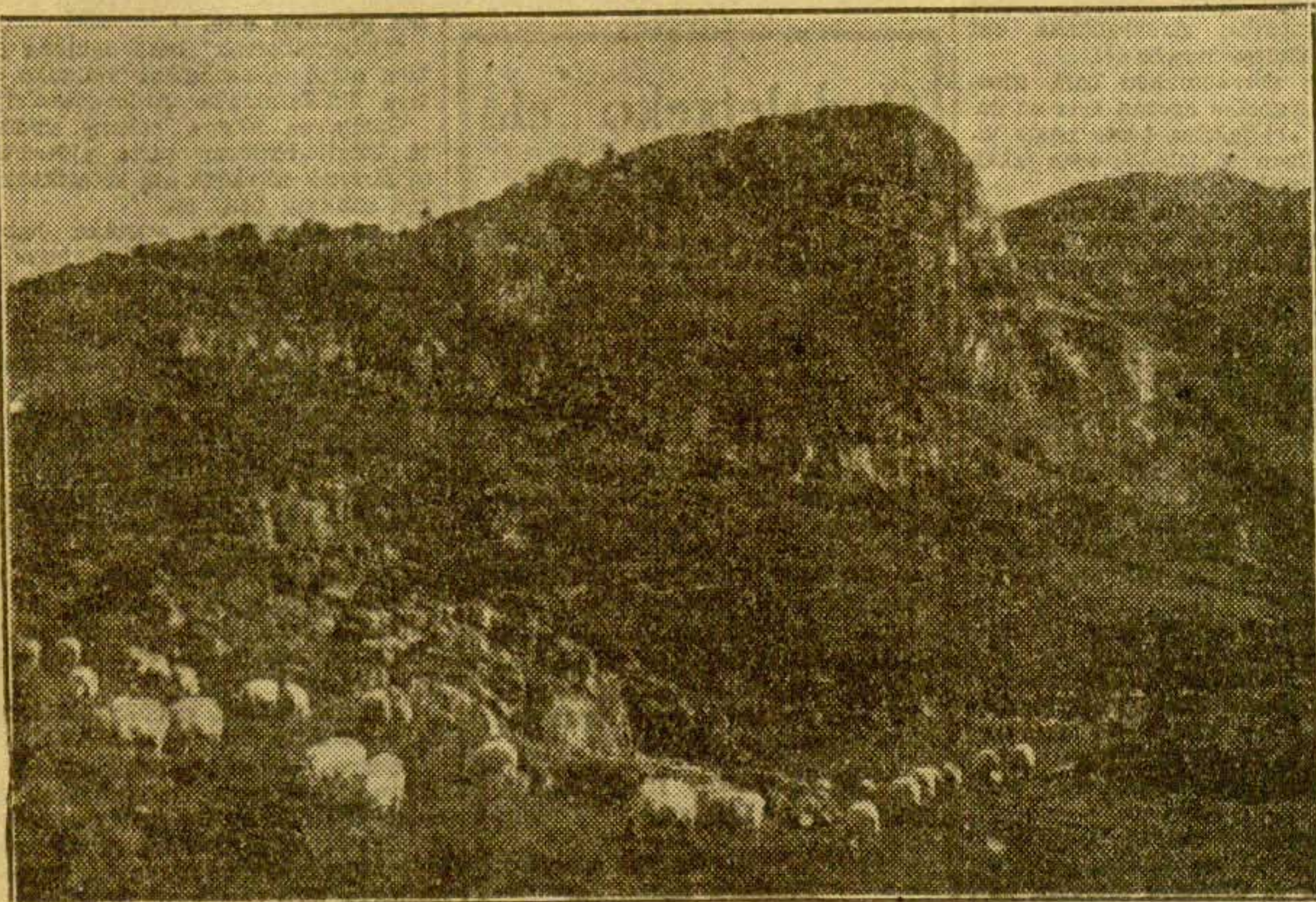
Egunkari ON bat-eta bestezko
dezu ona, erderazkoak bezin ona,
bestela, zeren indafez edatu?—
egunkari on bat, bada, ateratzeko,
zilar-pila lafia bearko litzake. Zen-
bat...?"

Beste idazlan batean euzkel egun-
kariatza dio:

"Lizardi'ren" azkenengo argazki bat

Ona omen gure "Lizardi", beste lau euzkelizale etima lagun dauzala. "Orize",
Izagit'at Joseba eta alta Inza dira. Zaldibar'en, Garitasonandia'tar Bitor'
arte omen-egunetan egitia da.

Mendi auzo ere, amalka aldi zerkatu zun "Lizardi" ganak. Toles a'ko Urtute, mendia d'ezute.

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Arrikatza laster emongo da

Eri guztiak eri baruetan dagozan azien agerketa bat egin bearko dautse Nekazaritza zaingoari. - Frantzetik jantzi eta jaki ugari bialdu ditue. - Osasun aldeko legeak. - Beste gayak.

SALEROSKETA TA ORNIKETA

Ihal-ertzeke etel egun gixiren buruan bananduko yakosta arikatza adieraz. eban Orniketa ta Salerosketa Zaingo'ko Idazkari Nagusi Atxat' Edorta jaunak.

Astelenen asik, dira usten ikatzekin eldu dan itxasontzi bat eta ikatz gelago eldu daitenen Bilbao'n eta gainerako etietan, be, bananduko da.

Atxa jaunak ez euskun beste bari rik emon.

ORNIKETA ZUZENDARI NAGUSIA KIN BARIKETAN

Orniketa Zuzendari Nagusi Gomez Beltran jaunak auxa esan euskun atzo goizean izpariarior.

"Izpar' izar bat: Bif izango dogu ogia, baina astelenetik aurrera ez Gu da - oñitarako eta galxoetxeetarako egingo da ogia beste lau egunetan. Mingarri yata ori piri neuri, be, baina oraingo nasteok lafi oñetanxe jari gaitue.

Bukig dogun ufuna ondo neurituta ibili gara luzaro iraun euskigun. Ogi gelago orainfarte ez emotearen efua Zuzendaritza oñaitxe ukela esaten izan dabena, jakin begie zeinen okel ibili diran eta ikusi begie euren buru ariña. Zuek-esan euskun izpariori oi-egunoro egoten zare nirekin eta ba da-kazuek nik zeinen alegin aundiak egin dodazan ogia alik luzaruen euki gen-gian eta orainfarte ogi-ekiz ez dogu

Gizarte-Laguntza

PANTZETAREN EMOKUNAK

Gizarte - Laguntzara laguntza oñen beaizenetarako Frantzia'tik bialdu da-bezan gauzen bati emon dautse.

Pirineo's antitokak gure gomutak bialdu dabeno, biotz-biotz eskertzen dogu.

ONA EMEN JAKI OREIN ZEREN-DEA

Societe Nestle de Toulouse'tik: eme-
dun ufunezko 350 gramoko zofo bi
zoro baktotak eun lata daukela; 400
gramoko 96 espe-batu latazun zofo bi.

Compagne Generale du Lait Rumi-
ly'tik: 90 gramoko 100 Tonimait lata
baktotak daukela zofo bi; oñen sal-
neuria 235 franko dogu.

100 gramoko Mont Blanc ufundun
100 lata; salneuria 175 franko. Ha-
driette Dhully Secreteire Dep't. du
C. M. T. de otteville les Rouen'ek ba-
fuko janakiz ta anariz betetako zofo bat.

De Mille, Tronch de Figeac'tik baru-
ko janzkiz betetako, zofoa, Hendebarri
S. A. ko janariz betetako bost zofo.

Umeen - Laguntza Batzordeak 500
gramoko 300 zofotz baktotak dabe-
zan bost zofo, tapiokaz betetako 200
zofotz, gari-zeetudun 200 zofotz.

Legros de Avignon anderek jantzi
-zofo bat.

Comita Francis de Secours Rux En-
fant's'ek jantzi betetako iru zofo.

Parti Communiste, Cellule de Hen
daya'koak janari zofoa bat, jantzi-pilo
bat eta osakaisak.

Eguneroko emokunak: Mañegun
emon ebezanak.

Victoriano Martha Soto'k (Sestao),
25 lko; Portugalet'ko Erentu-Ba-
tzak, 550 lko; Portugalet'ko Gizarte
-Laguntza'k, 1.500; Bar-Zara'k (Bil-
bao'n), 100 lko; Merodio'tar Lander'ek
(Bilbao), 25 lko; Anastasio Calvo'k
(Bilbao'n), gudarien umezurtzentzat
laurieko bi.

Guztira, 2.202 lko.

18/9n. "Gaceta de la Republica," n ar-
gitaldu diran aginduen-arauz epaituko
ta zigortuko dabez.

Izkilu motxak sindikatu langile-ba-
tzak batuko dabez. Batza oneitxek ba-
tu beaf dabez, eukok emon ebezan iz-
kilu oreik eruan elkitzan baimenak, be.
Izkilu motxak "gobernadoreen" esku-
tan geratzen dira.

"Gobernadoreak" batu dabazan izki-
lun neuri ta zenbakiak bialduko dau-
tsez Eñi-Zaintza'ko Arduradunari.

Garjila'ten 19/9na. ezkerre sindikatu
ta langile-batzetan sartu alderdikide-
tu diranak zelakoak eta zetarikoak di-
ran arakatu beaf da.

Gur afatsaldeko seiretan batza'a
egin dogu Eñi-Zaintzan Zaingo oñe-
tako Arduradunak sindikatu ta langile-
batzetako Ordezkariek.

Izkiluak gura daben egin nai da-
benak, naiz ta Erkalda'z zintzo izen zi-
gortuak izango dira.

ERDEKAIK EDARKEK MUSSO-
LINTK MEDITERRANEO'KO
JAUN EGIN NAI

Londres. — Inglat'era'ko izpafingak
Mussolini'ren Libia'ra'ko osterre dala
-ta, marmar difardue.

Islandar' on eginaz, arabitar' eder-
kelek eginaz ta España'ko auzian da-
rablazan artu emonekaz Mussolini'k
Mediterraneo'ko jaun eta jaube egin
nai dau.

INGLATERRA'KO ORDEZKARIAK
BURGOS'ERA TA SALAMANCARA

Londres. — España'n paxisten mende
dagozan lufaldeetan ingeladafak da-
bezan ogasun eta zer-galdun alder-
teko, Inglat'era'ko Gobernu'k Ordezka-
ri, bi bialdu dauz Burgos'era ta Sala-
manca'ra lord Cambord, Erbeste-arazo
Zaingo'n Lateri-Idazkari danak esan
dabenez.

NEKAZARITZA

Atzo ta babatun-azirik ufutu ez de-
din beaf diran neuri guztiak artzeke
eta ortarak, zenbat azi dagon eta zen-
bat beaf-izan aures jakin beaf dala-
ko, Idazkari'ta Nagusi onek auxa, era-
baki du:

Udal guztiak, Nekazaritza'ko Zuzen-
daritza Nagusi'ra lenbailen ondoren
jartzen degun ber emanaz, idazki
bat bialtzera beattuta daude:

Azi-mueta: atzo, gorako ta lurreko
babaruna.

Eñian zenbat kilogramo beaf dan.

Eñian zenbat kilogramo dagon.

Bilbao, 1937/9nko, epaila'ko 13/gnez.

Lende karitza

BATZARA

Atzo afatsaldeko, lau ta erdjetan bat-
taz berezia egin suan Euzko-Gober-
nuak.

IZPARIK EZ

Atzokoan, ez gendun beste izpar ai-
pagafirik jaso al izan Zaingo ontan.

IKERAK

Euzko-Gobernu'ko lendakari Agite'
tar Joseba Andoni jaun agurgariak iru
ikertzaile izan zituan: Aldamiz-Elexe-
beria jaun, Montaut teniente korone-
la ta Axuriaga jaun.

KONTROLA DALA-TA

Gaur lez egin lei il onen 21'gañenean eta bardin 41'gañenean, diñoe frantzeta'arak.

Beste eragozpen bat... eta ez da lenengua. - Kontrola atzeratu? - Itali ta Alemani'ren mende.

KONTROLA DALA-TA ERANTZIA'KO IZPARINGIEN ABURUA

Paris. — Kontrolari buruz jardun lu-
zeak dakatez izparingiak eta kon-
trolari ilaren 14/gn. nai 20/gn. nai...

gudea amaitutakoa asi daikela di-
ñoe, Azkaltale diran Latefiak orai-
narte kontrolai atzeratuaz paxistei

beaf ebezan gauza guztiak lortzeko
astia emon dautse. Begiramen asko
izan dabe paxistontzat.

Kontrolai atzeratzen zanarte Mus-
solini'k España'ra'ko gudari taldeak
batu ta bildu egin izan dauz.

Lenengo kontrolai paxistak guda-
roi ta guda-gaz ornidu egizan atze-
ratu zan. Ornidu zirala uste izan ebe-
nean kontrol asmetuan asi yakuzan.

Ordun-arte paxistok España'ratu ebe-
zan gatak ez zirala naiko uste izan
eben bafiro ta kontrolai ezartea atze-
ratu egin eben.

London. — Orain, be, beste eragoz-
penen bat sortu ele dau kontrolai

Bitarte oñetan gudari-talde ta guda-
-gai bariak España'ratu dabez ta
ofeik lortu dabezanean, ilaren 14/gn.

kontrolai ezarteko asmoa artu eben.

Baina Madrid eta Addis-Abeba ez
dirala bardin, Abisinia ta España ez
dirala kideko ikusi dogu baina ta

orainfarte guda-galte gudari-taldeak
ez dirala-naiko Madrid artzeke ikusi
dagianean, ba-daikie osterre, be, atze-
ratzea.

Atzeratu ta atzeratu jaraituko dogu
Alemania ta Italia, guztiz ondo or-
niduta Mediterraneo zaintzen asi dai-
tezan arte ta zaintzen asi daitenean

Gobernu'ren porietara itxasontzi-
rik saritzen laketu ez dagien-arte.

Ora oferi asmoa. Ora bidea. Eria
gogaitu-arte oñante jaraituko dabe.

BESTE ERAGOZPENEN BAT

London. — Orain, be, beste eragoz-
penen bat sortu ele dau kontrolai

AZITARAKO PATATA ESKATU DUTENENTZAT

Bilbo'ko Udal ospetsuari azitarako
patata eskatu dutenak, bisf, astelenez,
asiko dala banaketa jakin - eratzotzen
diegu.

Abizenetako agaka-bidek edo abize-
neko lenengo iziti-bidez:

Egunak 15: A, B, C, CH, D, E, F,
dunak.

Egunak 16: G, H, I, J, K, L, M, N,
O, dunak.

Egunak 17: P, Q, R, S, T, U, V, X,
Y, Z, dunak.

Oafo. — Patata, jasotzen dan lekuan
bertan ordaindu bearko da ta ortarako
bere buruaren gorbisuneko agiri bat
erakutsi bearko du.

Euzko guda - oñetan

BAKEA

Atzo egun osuan, beste askotan lez,
euzko guda-oñetan bakea egon zan.

Kahoyak izeben zaratarik alara eta
gudariak geldi egon ziran egun osuan.

OSASUN ZAINGUA

OSAKAIK

Osasun - Zaingo'ko Zuzendaritza Nagu-
sian oñ-agiri bat eskuratu ziguten eta,
gure iritzi, gafantzu ta jakinagata da-
nez, ementeke ezartzen degu:

Osakai egite ta saltzari buruz, ha on-
tako, sortzifagenez, Zaingo ontako Zuzen-
daritza Nagusiak edututako erabakiak ga-
ñera, efiko osasun-alde, janari ufitasuna

degum garaiotan batz ere ta, ori bide-
eliktura dutela esaten duten osakaiak,

irabazia bide, saltzea efaz dabez, beste
erabaki onexen befi ematen det:

Lenengo. Gaurtandik, Zaingo ontako
Zuzendaritza Nagusiaren baimen gabe-
irin, okela-gai erateko ur eta osatzeko ar-
dazkin ezindako osakaiak saltzea, gale-
razot dago.

Bigafena. Baimen ori lortzeko, Zuzen-
daritza Nagusi onak emango duan ingi
berezia bet, ta osakai baktotzek, iru leki,
bere santsu ta zer gaitaz eginda dagon

adheriaz, eskakizun, egin bearko da Zu-
zendaritza Nagusi ontan,

Iruga'ena. "Egiztatzeko jakitun bat-
taz" zer gaitaz egin dan osakia az-
tertut onoren, osasunari kalterik ez leka-
kioteken osakaiak aztertzailek ontzat
emandaokak baktotek, saltzeko baimena
emango du.

Lauga'ena. Osakaiok egiten dituztenen
lezo izango da diru-arazo. osakaiak kal-
terik sortuko, balu, eta eurai dagokien
erabakiko dute auzia.

Bostga'ena. Gaurtandik, ile, oftiz eta
lafurakiko gatak egiten dituztenak ere,
erabakiok betietara beattuta daude.

Seigafena. Zein egunetan ontzat eman
eta saltzeko baimena lortu dutenak dirala
jakin eratzotzeko, osakaiok emantzi bat
euki bearko dute agiritan.

Zaspigafena. Osakaiariak amabost
egimen baimen lortu bearko dute baimen
ori. Amabost egunok igarota gero, salgai
dauden osakai guztiak batuko dira.

Zortzifagena. Osakaiok saltzea aske
izango da, baina, osakigile batek ontzat
emandako osakaiak dirala ta, ez da nai-
koa; Egiztatzeko aztertzaile-batzak eman
bearko du ontzat.

Bederatzifagena. Gaurtandik, osakai-
-etxetan saltzeko osakigileak egin el du-
tuzten ontzi bereietako osakaiak, spurka
saltzekoak, osakai berezi etziko dira.

Amargafena. Ontzi bereietako, osai-
kaiak, gai batz baktotek egindako osai-
kaiak ere, osakai berezi etziko dira.

Amakagafena. Osakaiak egin eta sal-
tzeke, bai batak eta bai besteak erabakiok
bete bearko dituzte.

Bilbo'ra, 1937/9nko. epaila'ko 11/gnez.

Osasun Zaingo'ko Zuzendari Nagusi,
Cordero Mario.

JANARI BEREZIA BEAR DUTEN
GAIXOAK

Biak, astelenez, artzakaritza ontara er-
du beaf dutenak, 14/9n'tik 15/300 zenbald
arterañoakok dira.

ESNEA BEAR DUTEN GAIXOAK

Biak, astelenez, artzakaritza ontara er-
du beaf dutenak, 3/9n'tik 4/300 zenbald
arterañoakok dira.

OSASUN-LEGEAK

Zaingo'ko arduradun Espinosa jaun-
kin egon gara ta ufengo Gobernu batza-
rera aurketuko ebazala Euzkadi'n os-
asunari eusteko izan citezen osasun-lege-
-asmoak.

Lege oñen terdiokirik ez da beste La-
tefietan eta gai ofel buruz orainfart, ar-
gitaldu edo emon diran legeak baino go-
ragoko mailako doguz ta gizarte-aurte-
tan auzerakada aundia darakuske lege
ofeik.

Gaixo-osapide bariak gaixo eragozpid-
doguz lege ofeik. Gaixoen ondorenko mo-
tu ta itufiak egortzeko berebiziko izango
doguz osasun lege ofeik.

Lege sakon eta zabalak domer, oro-
aginduan ikusiko doruenex 'oroagindun
onartu ta argitaldu daitenean.

"Eguna" ren 17818

URU'IZKINA

AU, ORI TA BESTEA

Valencia'ko eri batzuetan egon diran gora- gorakak dirala-ta. - Inglat'era'ko ordezkariak Burgos'era. - Mussolini'ren asmoak.

Valencia'ko ERI BATZUETAN
GORAGORAKAK ETA NASTEAK

Valencia. — Valencia probintziako eri
batzuetan izan diran nasteak dirala
-ta Eñi-Zaintza'ko Arduradunak oñ
bat emon dautse izpariarior.

Naste ta gora-gorak bari, gizo-
nak boro ta gariuz egizan arte ez da
bela emon, ori jakitea beste naste la-
tzuun itufi izan eldikela-ta, esan eban
Arduradun ofeik.

Zital eta buruka-zale batzuk euron
aginpidea erigengan indaraz ta buru-
koz izan nai eben eta oreik baretz ko
ta baktotz ko ertzaile agindun geunteen.

Ertzailek euron eginbeafa bete, bes-
terik ez eben egin, baina euron aurka
ekin eutsen buruka-zaleok.

Eri batzuetan ausarditsu-talde bat-
zuk ibilideak eragotzen ael ziran eta
ihori ihora jualan, be, ez eutsen isten.

Oñe jakin izan eben agintariak.

Juan ziran eri oñetara ertzailek eta
talde batzuk espetkeratu ebezan. Er-
tzaile eta buruka-zaleon artean duna-
doska ekin eutsen eta ilak eta zauri-
tuak izan ziran.

Onako nasterik bafiro izan ez dai-
ten Eñi-Zaintza'ko Arduradunak 48
ordu baru guda-izkili luzeak daukeza-
nak Eñi-Zaintza'ko Zuzendaritza Nagusi
'ra edo "Gobernu civil" etxetara iz-
kiliuak erakari dagiezala agindu dau.

Ostingo larkalak, be, erakari beaf da-
bez.

Ordu ofeik igaro ostean ertzailek
asmoa artzen daben lekiak arakatu
egin dogu dabez ta izkiliurk idoroten ba-
-dabe izkili ofeik euki dabezanak Epai
kariengana eruango dabez ta il onen

18/9n. "Gaceta de la Republica," n ar-
gitaldu diran aginduen-arauz epaituko
ta zigortuko dabez.

Izkilu motxak sindikatu langile-ba-
tzak batuko dabez. Batza oneitxek ba-
tu beaf dabez, eukok emon ebezan iz-
kilu oreik eruan elkitzan baimenak, be.
Izkilu motxak "gobernadoreen" esku-
tan geratzen dira.

"Gobernadoreak" batu dabazan izki-
lun neuri ta zenbakiak bialduko dau-
tsez Eñi-Zaintza'ko Arduradunari.

Garjila'ten 19/9na. ezkerre sindikatu
ta langile-batzetan sartu alderdikide-
tu diranak zelakoak eta zetarikoak di-
ran arakatu beaf da.

Gur afatsaldeko seiretan batza'a
egin dogu Eñi-Zaintzan Zaingo oñe-
tako Arduradunak sindikatu ta langile-
batzetako Ordezkariek.

Izkiluak gura daben egin nai da-
benak, naiz ta Erkalda'z zintzo izen zi-
gortuak izango dira.

ERDEKAIK EDARKEK MUSSO-
LINTK MEDITERRANEO'KO
JAUN EGIN NAI

Londres. — Inglat'era'ko izpafingak
Mussolini'ren Libia'ra'ko osterre dala
-ta, marmar difardue.

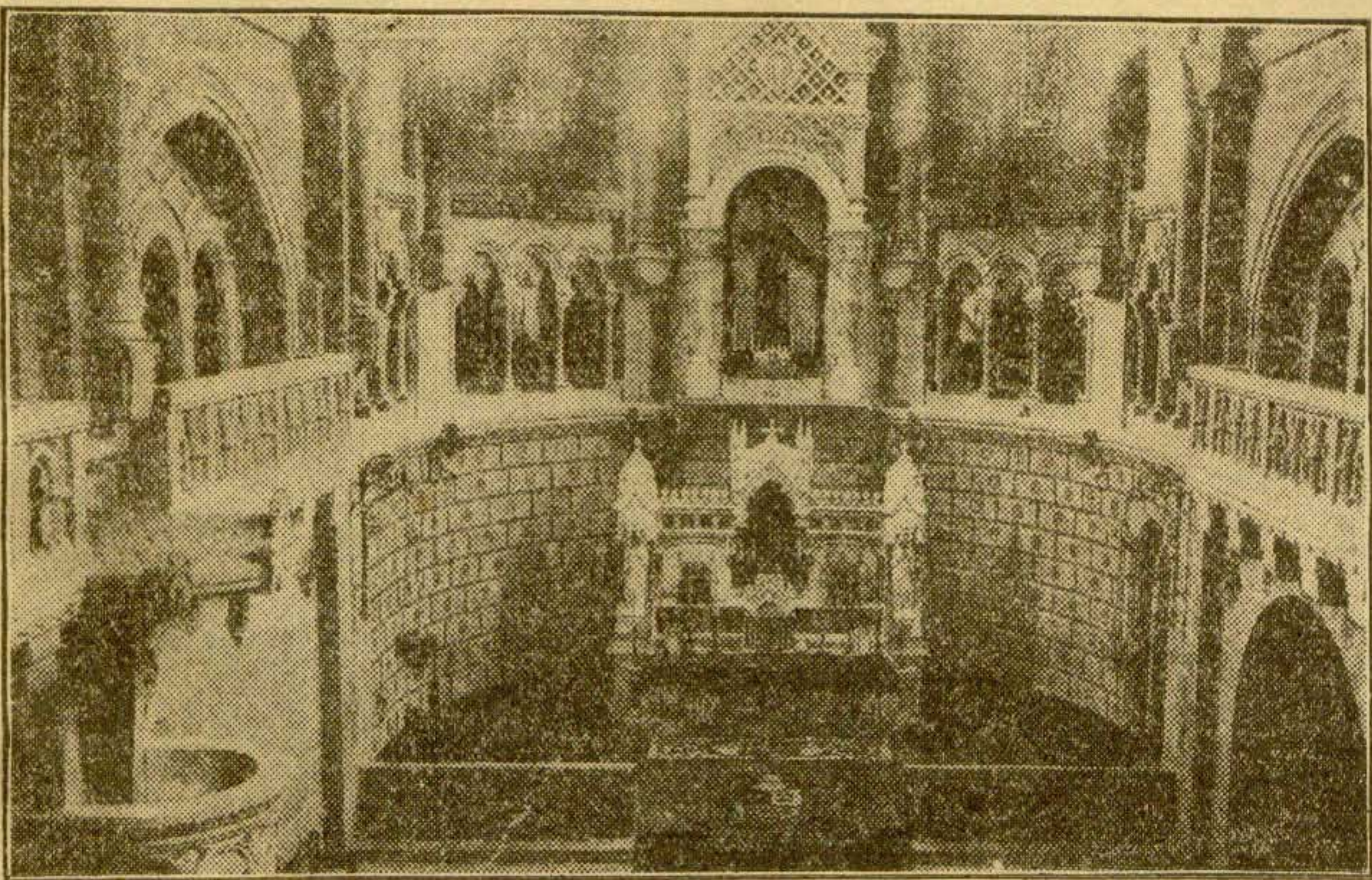
Islandar' on eginaz, arabitar' eder-
kelek eginaz ta España'ko auzian da-
rablazan artu emonekaz Mussolini'k
Mediterraneo'ko jaun eta jaube egin
nai dau.

INGLATERRA'KO ORDEZKARIAK
BURGOS'ERA TA SALAMANCARA

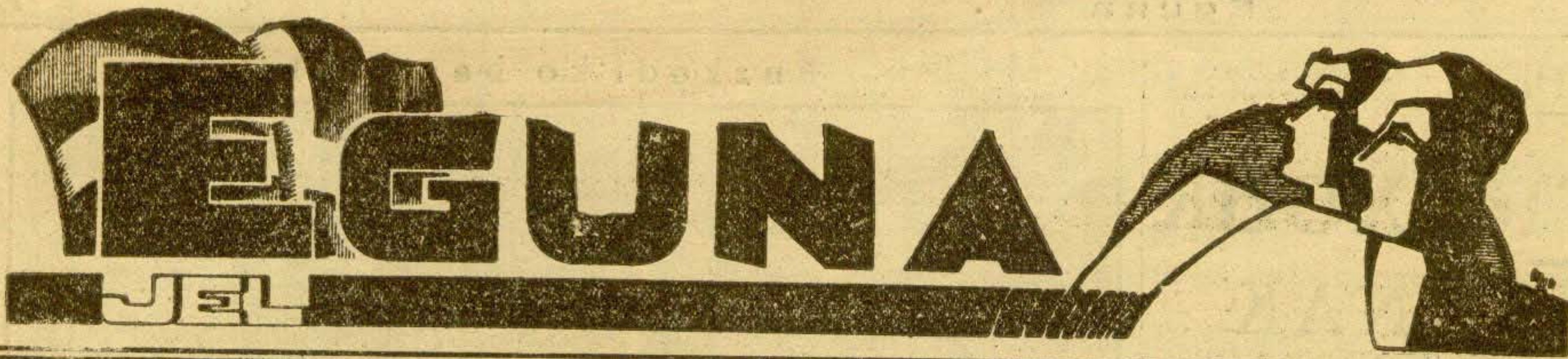
Londres. — España'n paxisten mende
dagozan lufaldeetan ingeladafak da-
bezan ogasun eta zer-galdun alder-
teko, Inglat'era'ko Gobernu'k Ordezka-
ri, bi bialdu dauz Burgos'era ta Sala-
manca'ra lord Cambord, Erbeste-arazo
Zaingo'n Lateri-Idazkari danak esan
dabenez.

Euzkeldun IRAKURLE
BATZA.

(EGUNA izpafingari eusteko)
Ertzale Batzordea.

XABIER'KO TXADONAR EN BARU-ALDE BAT.

Zeure aberi - elia maite
ezpa-dozu, zeure aberia
bez, eztozu maite.

Lgo. urtia

63'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 937'gn. epalla 14'gna. igandea

15 eunen

SU-ARTEAN

Tercio'koak igeska.-Perdiguera aldean aurenengo esiak utzi eta atzeraka jo bear izan eben paxistak.-Paxisten konplota.-Frantzetar eta belgikar aldunak Madrid inguruetan.

FRANTZETAR ETA BELGIKAR ALDUNAK GUDONETAN

Madrid.—Uri onetan dagozan frantzetar eta belgikar aldunak, guda-oinak ikusten jardun ondoren, azalpen batzuek egin dituzte.

Iru egunetan Guadalajara'n egon dira gudariek ikusten. Preso artutako batzuekin itzegin dabe, eta euren ofizialak azalduzko gorabera jakinagatik batu di tuzte.

Italiaf gudasalaz zelakoak diran eta agindariak nortzuk dituen be jakin dabe. Italiaf guda-taldeak, inguru artan ari diranak, lau dira, eta efeserba lez beste bi dagoz, italiaf, aleman eta portugaldak. Inon ootzak, Danetara, 35.000 afotz da goz, 3.000 asaltoko burdi eta artilleri tresna ugari.

Erbestetarik España'ko gudan nateko dirana, bein bafiro garbi eta argi dago. Efi batoren adorea zapaldu ezinik erbestetarik aske be aske dabilte.

España'n efizialek gaitzea, gobernuera oterako efi guztiak jaustea izango litza teke.

Munduko langile ta gobernu guztiei dei egiten dautse aldunok, lapur eta gafa au zuzenez amaitu dedin alegindu daitzezan.

ARAGON'EKO GUDA-ONETAN

Barbastro. — Aragon'eko guda-oinetan erdi-aldean diarduen Durruti gudariorak, eguneroko gorabera-agirian, etsayak joal dirik ez dabela egin diño, oi dan tiroketa bakasfa izan ezik.

Alcubierre'ko efizialen kanoiak suka jardun eben atzo, afatsaldean paxistak Perdiguera'n dituen guda esietara, eta be si onez jardun be. Kanoj onen zigofal diak erazita, austerengo esiak utzi eta atzerago egin bear izan eben etsayak.

Beste ofetan, esatekorik ezer ez.

TERCIO'KOAK, IGESKA

Madrid.—Guda-oin onetan, lau Tercio'ko soldau agertu dira paxisten artek aldeginda. Euren izkilauek ekafi dituzte, eta izkilauek edo ametraladora bat.

NEKAZARI AUTUAK

Etxean egin eta kalean zaindu

Zure ogasunei akatsak kalean. — "Espekada-ixoa ta erpekada". — Alkartu ta zaindu zeuen buruak, zeuen ogasunak.

Baseritaf, zurekin jarduneko bat egin nai neuke.

Alkargo, zindikat ta ofizialiko batzuek guztizen ariro zaitudana, ba-dakit. Baseritaf ta etxe-zulo zaitugu, ene baseritaf.

"Etxean egin eta etxean zaindu" irakatsi eutsen zaiak, eta zain esnei men dagituzte. Inon egi izan eikien esakun zafoi baña, gaur ez dozu egi ta ez etsi jafatagafi ofek difona.

Etxean egin donuzik, etxean ezin zaindu dagikezu; gaur egunee, ene nekazari, etxean egin donuz kalean zaindu beaf dozu.

Zuk, lanaren-lanaz lortu ta egin do. zuzan ogasunak, kaleak-beaf ibilirik dozu. Zuk esku atean daukazuzan ogasunak, kalean sortu ez diranefen, be, ta lana iturburu dabanefen, kalean izango dabe zeri ikusiren bat. Egin izango dautse, kalean ogasun afai akatzen bat. Baseritaf, zure izerdia, atsegin yakoen uzten asko dozu kalean.

Ba-yuatzu afara zimerakada gundia artuta; efi-sandera zizea dozu. Ora lenengo erpekadaxoa, Azoka, tokian aterperik nai ba dau, ordaindu beafa dau. Ora beste erpekada bat.

Oñ zeinen bide zabal eta garbiak efiat! Zuk baseritafok ostera esterta zafak eta basea ugari. Garbiketa-leku bereziak, be, ba-dabex kalean; suk ostera, etxeko azko edo astingo azka zafen bat.

Itufitxoak, be, ba-dakuskezu ez amen bananduta, "punturik" egokitzen. Ofrez gaitera etxe bakoitzean, be, ba-dabe ura.

Kalean baseritafel, nekazariel begira egindako etxe bakafa azoka-tokia dozu, Zeuretzat, egin daben etxe bakaf oñetan, ordaindu beafa dozu baña, suazen bakoitzean.

Bost kilometro auferatu ditue efepu-bikañak Guadalajara'ko guda oñetan. Alegiñak-alegin paxistak ezin auferarik

Madrid. — Guadalajara'ko Ego-aldean Erkal-aldeko gudari efimeak euren buruak, gurendaz onritu ondoren, adoretu amdia somatu ditue beaf ere. Nais ta itaifal taldeak lau alderdietatik jardun, gudariok kenen eta adoretu, tinke ta gogor eutsi diete asaldariai.

Atzo goiz-guztitan zur eta begi xoli lotu ziran erkalaf egazkinlari ta artilleriak; atzetarif asaldariak noiz agertuko gertu.

Eguneroko durbadots apufa somatu zan atzokoan ere. Ostontzean ez du "safari-rik" egin arierioak. Afatsaldean ere, ita-bafok, erañeungo zufa nonbait aldean, ez nuten jo-aldirik egin.

Erkalafak, beaf, gertu dautse agiñak erakusteko.

Jarama-inguruan etengabeko durbadots izan da. Asaldariak urtekaben jo nai du, utsemen bilatu nai nonbait. Ametsolo

Zure andratxo ofen zimera bere-kautan ustauz dua. Zizak, azoka ordainu ta abar. Ora zuen ogasunak kalean dabezan erpekadaxoak. Ofek "erpekadaxo" etsi doguz. "Erpekadea" be, emongo dautzue baña.

Oñ atsegin, ofen garbi ta ofen ordainu dakusun uri ofetako zelan ta ibiltojetako argiak, urak, bidet-yarbitzak nork or' intxu dabezala uste dozu?

Uri ofetako Udala'ren ardurapean edo agindupen dagozan guztiak, nais baseritaf izan nais atzitan.

Kalean jarioa ikusi dozun zure diruzorotxo, orain parafatka usten dakusun. "Kontribuzioa" etofi da ta "sa-to-mafua" ustu egin beaf dozu.

Zure ogasunak etxean egin dozu-nai, etxean zaindu al-deikezu?

Au dogu tamalago! Udala' zuel kendu dautzuzen dira ofeikin zuzentat ezer, be, ez dau egingo, Udai edo Ayuntamentuko agintariok zuegaritakoak ez ba-dira.

Baseri-bideak atontzera zuzanean, "eraziño" erufaki bat, emoten ba-dautse, naike izango da.

Ikusi, orain, ene lugiñok, zeuen buruak, zeuen eskubideok, zeuen ogasunak zaindu al-deike zuezan zein jokabida aukeratu.

Etxean egin eta etxean zaindu ala etxean egin eta kalean zaindu yatzu egokiago, onurakofago?

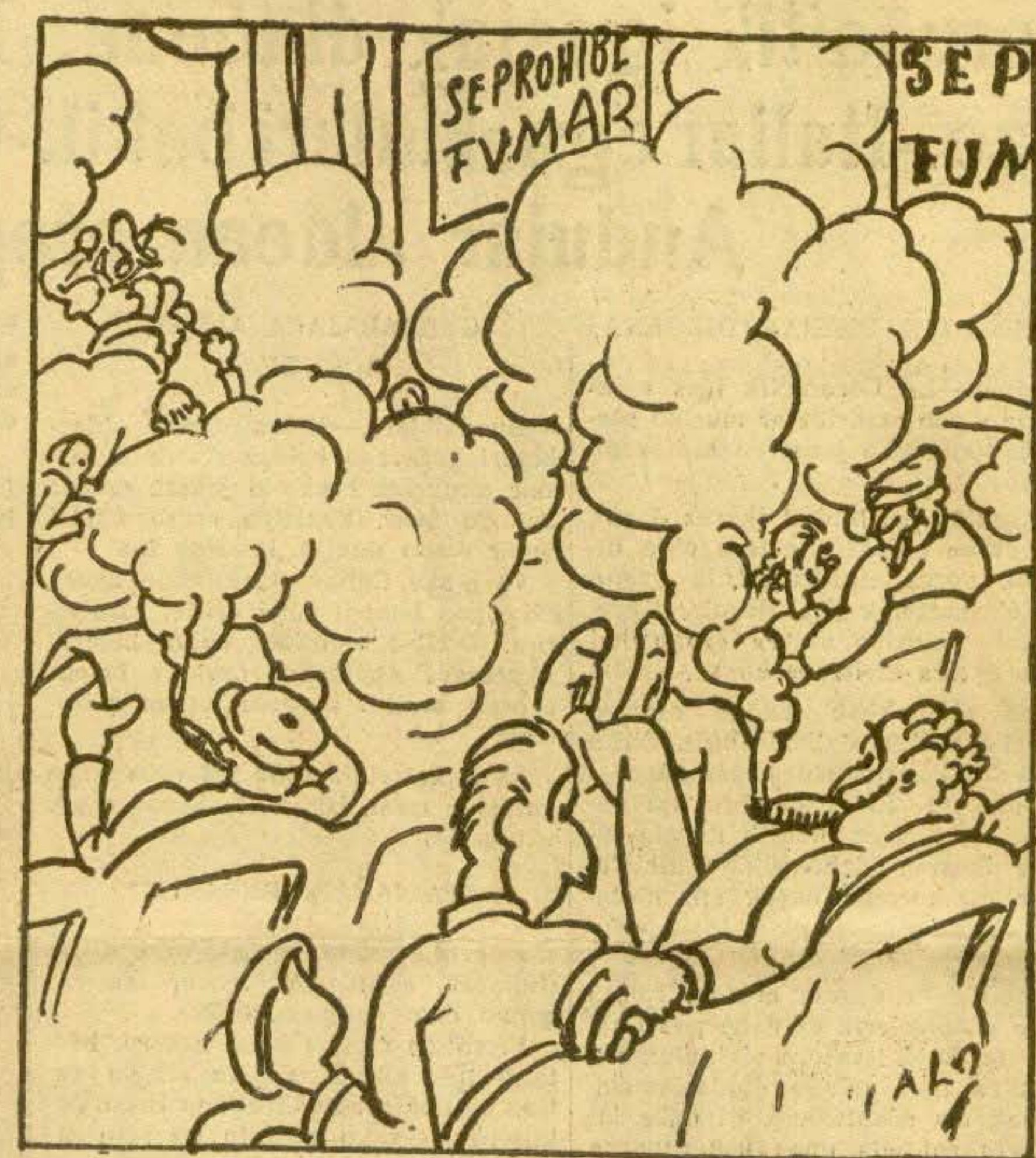
Etxean dagizuna. Kalean zaintzeko baña, bakarik ez zaitugu gai, nekazari. Kalekoef zeure indafagas ez dautseue aginpliderik kenduko.

Zelan or' lortu?

Alkartuta, alkatasunaren indafez lortuko, dozuze zeuen amuok, ene baseritafok.

Alkartu ta etxean egin donuzna kalean zaindu.

Oitura bafiak

Gizon lodiak, albokuari. — Etxekal a atsegin ni onetara egon naiten? Ja-kifia, antzokia jakituntzeko dok, eta i, "atrasaus" izan...

¿BETI LO?

Zuk euzkeldun ofek, ez al dakizu EGUNA agertu dank? Ba EGU-NA dozu euzkerazko izpatingi edef bat, bafi guztiak argi ta garbi ipin-ten dauzana ta gurea irakufgai edefak argitaltzen daua. Euzkeraz irakufteko zure nagitasun ori noiz konduko?

Arpid-tu zaitse, EUZKELDUN IRAKURLE BATZA'n bazkidezu zaitse ta bere bitartez lagundu egizu EGUNA'm. Gran Via, 41'gko. 2'gn. bi-zitan (17.925, 17.926 ta 17.927 urfutzikifiak) dankozuz bazkidezeko ta arpidetzeko txartelak. Baitara ya.

Afoita'ren ileta landola.

Egiño eta Arakis-tain'dar Jagoba

JAUNA

Amorebieta'n il zan, 1937'ko
Epalla'ren 12'an

Ikurtonak eta Doipuru Onespina artuta
(G. B.)

Urbieta'tar Martine bere emazte atsekabeta; Edurne eta Inaki, seme-alabak; Arakistain'tar Pelikene, amak; Lizafazutaf Eramune, amagin-afesbak; Augustin eta Bitore, anayak; Urbieta'tar Josu, Joseba, Eramun, Joseba Koldobika, Andoni, Miren Koldobika eta Aldanondo'tar Gergori, ezkon-anayak; iloba, lengua enparau senideak.

Bere adizkidiei eskatuten dautse, euren ototetan bere go-goren alde Jaungoikua'ri otai dagiyoela eta bijaf, astelenez, go-zeko bederatzieta. Abando'ko Bingen Deunaren txadonan egingo diran elizkizunetara juan daitzeala guztiak eskartuak izango di-ralako.

Datofen eguen, bariku eta larunbatean, goizeko bederatzieta, Miren Neketsuaren auzean esango diran urteerako mesak bere go-goren alde eskiniko dira.

PAXISTEN AZPIJOKO EDO KONPLOTA

Madrid. — Frente Popular'eko gasteak izan dira paxisten azpijoko ori azaldu da-benak. Egunotan eginalean zarduen ma-tsa ofetakoak nortzuk ziran atzapetako. Nagusiagoak gorabena egin dautse er-tran azkar ofei.

"España, Una" salekoak noiz atrapan ko zituela, gaste askok aldegin ebela eta etsirala ifun agiri esanaz salakuntza as-ko artu izan ditue polizi-gizonak.

Oñ dala-ta, ertzañen kontr, zer esan ugari sortu dabe efi'an, lagun askoren bafi iñok ez ekiela, eta asko bear izan barik preso artu zituela ta.

Aldi artetan, ostera, ixilik lotu beafa izan eben polizialk esan dan eufetarik agindari batek.

Baiañ Madrid'en bidebakekeri ofek egi-ten ez zirana ba-nekian nik, eta lagun asko galdu edo egin zirana be, ez san egi.

Galdutrat emoten ebezenak, ertzañak preso artu eta espetxean egozan, ifogaz-ko artusmon barik, "España, Una" sail ofetako ziralako.

Atxilotuok, preso egozala esatea, gure lan guztia alpefik gaitzea zan.

Lan efer ori egin dabanak, gorabena irabazi dabe, esan eban arkenez, gafantsi andiko jokaerak bai-ziran paxista ofei-nak.

MIAJA, GUDA-ESIETAN

Madrid.—Atzo goizean goiz, bere agin-duce daukazan guda oñak ikustatara joan zan Mija kenerala, bere laguntza-leak ondorengo zituela.

GRANADA ALDEAN

Berja.—Granada aldeko guda-oina retsu dago. Euriak oñdino ezti al-tu, eta gudariak geldi egon bear.

Leku egokiak eurenkandu ditue efiza-leak.

Urkiola'ko osategija

Euzkadi'ko luf zaitxu au osategi ta onen anteko zauritagi osasuntsuakin ondo orinduta dago. Euronan, osagile gaste-argiak; Gexa-zain garbi-amu-fak; jateko, sendo, ugarija, eta tokijak be, eskutu bakik. Negat ta samjin-lataz pozitu ta ruakofagosa txan dabin nai ta nai ezeko leko bereziak.

Lengo egubaztenez, Araba'ko Pago-txiki guda-ohorantzia, lortu gendun Urkiola'ko, Odol-Gexotegi jauregia. Atari kanpoan otz-minkofa egon. Men-dol alufetako eduf-axe ixoztuaren pu-fustadea, espata zorotzaren antzera sartzen zan sokin-azufetara.

Egun on ean ta gexotegi onen su-zendariari bafuratu gintzazan. Emen epeltasun ta lasa bixia. Txilatasuna.

Etiketxue onen irudija. Saffuta batera osakintza areto edef bat: Bere leyo za-bal ta leyo garbi zurietatik argita-suna agertzen da edonon. Osa-tra-mankulu ta beste osaki gauzakaz be ondo orinduta dago. Aldamenian, jaur-ki edo areto, polita jantokitzat. Gora-goko maletan lot-toki eguzkitzu ta os-suntak atsedenduteko. Etixe onen lau axko edo aldetatik ikusmen alayak agertuten dira: Urkiola'ko Andoni Deu-na'ren Baseliz txukuna; Otxandiano eta Durango'ko bitxabal ta mendit-ton-tof bastefak.

Era guztijetako izpatingi, aldzikdingi eta idazkiyakaz irakurtzagi ikusagiz-ko bat dauko eralduta. Eresi ta iztal-dijak entuteko be izadi-tramankulu indartu bat dauke. Ikerjaririk be eu-kiten dabe noiz pein. "Jagi jagi," tafak izan ziran azkenengokoak.

Guda garai onetako barik ba-ke al-dijetako kabitxu zoragatija beaf.

Odol-Osetxa onetan daukaguz, ba, paxismo koldaf itzallak zaurituteko

aberi ta erbeste gudari efime diranak. Gudari bitxuk dinoz: batzuk euzko abertzele jatorrak diralako. "Efi" ren azkatasuna maite dabenak;

tiak bariz—au tamala—, emekuan a afon be euron bebi-biotzak erbes a begira daukazanak, ita baten amaitu-teko, euren jayotefijari eta izakeriari mailasunik baño gorotza geyago era-kusten deutzienak. Zoritxara euzko-amiarena. Noz itxatxu euzkotara? Noz?

Mutil bizkorak dira. Euron artian Motriko, Enkartadu, Efenderi, Bermeo eta abatekoak dagoz.

"Itxakundis", "Lolola" eta "Gorde-xola,"ko gudari zauritubakin mintzal-du gintzazan goiz atan Batiketalditxo gozo bat ere igaro. Onen alaitasuna ikerjaririk ikusi ondoren. Afitzekoa da izan be.

Gexuok euron samin-mifak edefte jasan dabez —ara zer esan eustan Itxakundia'ko zauritu batek—. "Osa-tegi onetan ni naz zauritua, baño onen ondoan, nire biotza itxaro-oaro-penian dago." Eztabe ituntasunik; bal-zik alaitasuna, Oñek Aberi gemitak, Aintza gudari.

Laguntza eskatuten dabe noiz-efili-an ikertuteko. Ari, au, azke dabanak, ezin ukatu. Kistaf goi-maitasun eta gixadi ekitza egizko da-ta.

Aberi gastedia, gure ondarena eldu da. Zelan gaizkita galbide onetatik? Betiko lurperatuta era guztijetako jo-pu-katetzallak; Efi-jaren zapaltzallak.

Azkatasuna gura dogu. Ez gixonena bakarik; balzik latefijena ere. Gora da, noren AZKATASUNA.

Aguf anai maitteak ufen arte.

URKIDU

Bermeo'ko Gudarietetik.

OVIEDO'N

Geldiro, baña aufera geratu barik.-Paxis-ten koronel bat il

Gijon.—Arañegun kamposantu zafean paxistak ebezan lenengo gudari-luban biak af-tu ebezan efi-aldezleak. Guda toki ofek Oviedo bafuan doguz ta guda-toki ofeita-tik sei edo zazpi kale mende atzetan dira ta kamposantuko guda-luban guztiak af-tutakoon kale ofek beriala euronduko da-bez efi-zaleak.

Atzo, be, efi aldezleak alde ofetabzetik asi eben euron joaldia ta suaren-sus ta suagen-ugas irugafen guda lubanetik al-de beafa izan eben eta guda-lubano efi-zaleen mende geratu zan.

Lañ be, lañ doguz orain paxistak kan-posantu ofetan dabezan guda tokitan eta orain leiz jafaitzen ba-labe efi-aldezleok ortik laster ankak jaso beaf izango dabez paxistak.

Escamplero'ledean paxisten suagariak efi aldezleek guda-tokien aurka ekin e-ten.

Efi-aldezleak suagak suaga egon ziran eta agintariak egindun eutsenean jotek ekin euten. Efi-aldezleek guda-tokiak ez dau

ke iforen zartaden ikararik; danci eutsi-ko dautse efi-zaleak.

PAXISTEN KOPONEL - ORDE BAT IL DA

Arañegun paxistek iges eginda, efi-aldez-leengana etofi zan Artilleri'ko alperzak esan ebaner koronel orde bat il yakoe Es-camplero'n paxistoi.

Guda ekinaldi askotan zuf jokatu eban gudari-agintari Regueiro koronel-ordea. Escamplero'n izan diran ekinaldiatariko baten zauritu eizan.

Grado'ko Zauri Etxe batera eruan ei eben eta antxe txi eben. Irugafen egue-nean bat batera il eizan gudari-agintariol. Susmo txafa afu ei eben paxistak eta osagileengana jo ei eben, baña iru osa-gileatik bik anka egin ei eban. Irugaf noz paxistak urkatu egin ei eban.

Zauritzen dabezan gudari-agintariak zauri etxeetara eruan dagiezan ez dabe nai: erkaldaf osagile asko dagozala ta, osagi-leok edundu edo erail egingo dabezan bi-dra ei-danle.